

IUR,

innovació pedagògica per a la transformació social a través de l'agència juvenil

Autors

Treball Blau

Edi López Marín

Narcís Villodre i Armengol

Treball Groc

Edi López Marín

Treball Vermell

Narcís Villodre i Armengol

Tutor

Jaume Trilla Bernet

1 de juliol de 2021

Màster Interuniversitari en Joventut i Societat

IUR, innovació pedagògica per a la transformació social a través de l'agència juvenil

Autors

Treball blau

Edi López Marín
Narcís Villodre i Armengol

Treball Groc

Edi López Marín

Treball Vermell

Narcís Villodre i Armengol

Tutor

Jaume Trilla Bernet

1 de juliol de 2021

Paraules clau: pensament crític, transformació social, agència juvenil, IUR, innovació pedagògica

Resum

IUR, innovació pedagògica per a la transformació social a través de l'agència juvenil és un Treball Final de Màster a través del qual es presenta tant una metodologia innovadora de manera oberta per poder aplicar-la a qualsevol context pedagògic-educatiu, com un primer projecte a través del qual s'implementa per primera vegada aquesta metodologia en la comunitat estudiantil de la Universitat de Girona. Tant la metodologia com el projecte s'anomenen IUR, mot que referencia un treball basat en el pensament crític, la reflexió, l'emoció, la cooperació i que entén que la joventut ha de ser l'agent d'un canvi socio-econòmic urgent.

Índex

1. Introducció	4
2. Contextualització i justificació	5
3. Marc teòric	10
3.1. L'agència juvenil com a solució	11
3.2. L'Economia Social i Solidària com a alternativa	12
3.3. El pensament crític com a via	14
4. Metodologia IUR	16
4.1. Principis fonamentals	17
4.2. Característiques	18
4.2.1. Espai IUR	18
4.2.2. Equips IURers	19
4.2.3. Artistes educatius	19
4.2.4. Avaluació	20
4.3. Marc teòric	21
4.3.1. Entorns metodològics referents	22
4.3.1.1. Escape room	22
4.3.1.2. Laboratori	26
4.3.1.3. Edcamp	28
4.3.2. Avaluació	30
4.3.2.1. Avaluació contínua	30
4.3.2.2. Avaluació final	31
4.3.2.3. Autoavaluació	32
5. Projecte IUR UdG	33
5.1. Introducció	33
5.2. Justificació	33
5.2.1. UdG	33
5.2.2. Joves	35
5.2.3. Valors IUR	36
5.3. Contextualització	36
5.3.1. Agents implicats	36
5.3.1.1. Equip de rectorat i Unitat de Compromís Social	37
5.3.1.2. Acció UdG	37
5.3.2. Viabilitat	38
5.3.2.1. Crèdits de Reconeixement Acadèmic	38
5.3.2.2. Espais	38
5.3.2.3. Finançament	39
5.4. Proposta didàctica	40

5.4.1. Objectius generals	40
5.4.2. Continguts	41
5.4.3. Sessions	41
5.4.4. Avaluació	45
5.4.4.1. Avaluació contínua	46
5.4.4.2. Avaluació final	46
5.4.4.3. Criteris d'avaluació	47
5.4.4.4. Indicadors d'avaluació	49
6. Recapitulacions	52
7. Agraïments	54
8. Bibliografia	55
9. Annexos	61
9.1. Enquestes a estudiants sobre l'ESS	61
9.2. Els valors IUR	66
9.3. Pla de viabilitat econòmica	67
9.4. Campanya de difusió	68
9.5. Exemples de sessions IUR UdG	80

1. Introducció

En Narcís Villodre i l'Edi López som dos mestres de primària amb voluntats de canvi i amb la fermesa que la joventut és l'agent que el canvi requereix, així com que aquesta pretensió no és ni utòpica ni inviable.

Amb aquest document presentem el Treball Final del Màster de Joventut i Societat elaborat de forma col·laborativa per assentar les bases d'un projecte cooperatiu amb pretensions de transformació socio-econòmica. La dificultat relacionada amb el treball col·laboratiu -acords, consensos, debats, discussions...- es complementa amb els beneficis que se n'obtenen -diferents punts de vista, repartiment de tasques, major treball competencial...-. Després de reunir-nos amb la coordinació del màster se'ns proposa elaborar tres treballs diferenciats: un signat pels dos i la resta signats, de manera individual, per cadascun de nosaltres. Ens trobem, doncs, amb un únic treball conformat per tres parts diferenciades pels colors dels títols dels seus apartats.

A tall de concreció, aquest treball tricolor està organitzat de la següent manera:

- S'inicia amb el **treball blau**, que introdueix la globalitat del treball, el justifica, el contextualitza i referma la implementació del projecte que es presenta a través d'una recerca bibliogràfica.
- Segueix amb el **treball groc**, amb el qual desengranem i justifiquem totes les característiques i les qualitats de l'element innovador de la nostra proposta: la metodologia IUR.
- Continua amb el **treball vermell**, que exposa tot allò referent a la implementació del projecte IUR en la comunitat estudiantil de la Universitat de Girona.
- Acaba amb el **treball blau**, aquesta vegada per recapitular, agrair i referenciar tot allò citat.

El treball s'inicia amb l'anàlisi de la situació actual marcada per una pandèmia que assola, per segona vegada en menys de 15 anys, l'economia del nostre entorn social i posa en dubte el futur de la joventut. El sistema capitalista no actua en favor

de paliar les dificultats i injustícies socials que patim degut a les crisis i, per tant, ens plantejem potenciar la que considerem que és l'alternativa social i sostenible: l'Economia Social i Solidària -a partir d'ara ESS-. És per això que el treball pretén ser la carta de presentació d'un projecte anomenat IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS -a partir d'ara IUR-, que té l'objectiu de generar cultura de canvi en la comunitat juvenil a través de la pedagogia dels valors de l'ESS, entre altres.

2. Contextualització i justificació

La nostra proposta neix de la voluntat d'intentar trobar respostes a certs reptes provinents d'uns problemes concrets que ens neguitegen tant com per voler intervenir-hi. El pensament crític, sumat a la creativitat i al vincle amb la UdG ens fa actuar de forma innovadora a la universitat com a punt de partida.

A través d'un procés d'adaptació volem fer competent a la societat del present i del futur en relació a uns valors emanats de l'ESS -5.2.3. Valors IUR-, com són el feminisme, la cooperació, la sostenibilitat, el compromís social, la solidaritat, la participació, la democràcia, la transparència i la creativitat. Considerem que els joves universitaris són un col·lectiu clau al qual s'ha de garantir l'accés a l'ESS i aconseguir que se senti part principal de la difusió i generació de models d'economies alternatives.

És per això que volem identificar els condicionants per fer possible la inserció de l'ESS en la comunitat estudiantil de la Universitat de Girona. El treball s'elabora entorn la UdG amb la pretensió de desenvolupar-lo a nivell local per possibilitar-ne l'assoliment dels objectius. Inicialment l'objecte d'estudi partia de la següent afirmació: la xarxa d'ESS no arriba als estudiants universitaris de la UdG.

Per a poder conèixer la realitat que afecta a la nostra recerca i contextualitzar-la, i entenent que els futurs mestres han de ser encara més conscients de la necessitat de canvi i més participants d'aquesta transformació, decidim acotar els objectius i els

vinculem a la següent pregunta: coneixen i s'interessen per l'Economia Social i Solidària els estudiants universitaris de mestres? Tanmateix, considerem necessari respondre altres preguntes, que generen objectius principals d'aquesta recerca i ens ajuden a contextualitzar-la, com són:

- Quina presència hi ha del sector de l'ESS en la UdG?
- Hi ha alguna línia docent que tracti l'ESS en els estudis de mestres?
- És possible implantar l'ESS en l'àmbit educatiu formal?
- Hi ha estudiants de mestres que coneixen l'ESS?
- Hi ha estudiants de mestres interessats en l'ESS?
- A través de quins canals podem arribar als estudiants interessats en l'ESS?

Donant resposta a aquestes preguntes, a través d'una recerca qualitativa basada en el buidatge d'una enquesta passada als estudiants de mestres de la UdG, combinada amb una exploració bibliogràfica, aconseguim una visió més fidel de la presència de l'ESS entre els estudiants dels graus de mestres de la UdG per tal de potenciar aquesta xarxa alternativa dins del sector, a més de conèixer més profundament la realitat del context en el que pretenem actuar. Més enllà d'allò exposat, acotem l'univers als estudiants de mestres per facilitar-nos l'accés al mateix i per poder extreure'n conclusions que, per molt que no siguin vinculants, són significatives.

Com a conclusions del buidatge de les respostes obtingudes -anàlisi més detallat al punt [9.1. Enquestes a estudiants sobre l'ESS](#)-, confirmem la hipòtesi inicial: la xarxa d'Economia Social i Solidària no arriba als estudiants de mestre de la UdG tot i el seu interès. A més, obtenim vària informació rellevant:

- Més d'un 70% dels enquestats ens informen que participen en moviments associatius, encara que no prenen consciència que aquest sector estigui relacionat amb l'ESS.
- Des de la UdG es treballa en favor de la pràctica i l'assoliment de varis valors sense els quals l'ESS no seria viable. L'entitat no té com a objectiu promocionar l'ESS com a alternativa socio-econòmica, encara que sí que mostra interès per a la responsabilitat social. Potser per això gran part de la comunitat universitària es desenvolupa en moviments associatius i

voluntariats, essent aquest últim factor el que posiciona a la UdG com la universitat espanyola capdavantera.

- No hi ha línies docents que tractin o es basin en els valors de l'ESS. La difusió dels mateixos depenen de la voluntat d'alguns professors que individualment se separen de la institució a l'hora de fer docència.
- Un 74% dels enquestats desconeixen l'Economia Social i Solidària, tot i que més del 70% es desenvolupa en l'àmbit de l'ESS.
- Un 95% dels enquestats es mostren interessats en l'ESS. A més, més d'un 50% volen formar part d'entitats d'ESS dins i/o fora de la UdG.

En aquest apartat també tractem el context en el que ens trobem a l'hora de desenvolupar el procés reflexiu. Primer de tot, tenint en compte els **problemes** que detectem en el nostre entorn i que detallem a continuació:

1. **Pensament limitat.** Estereotips, prejudicis, convencions socials, desinformació i d'altres condicionants són els responsables de la manca de pensament crític. Tant la presa de consciència, com la crítica o la creativitat són aspectes imprescindibles perquè les persones es puguin desenvolupar en el sistema en el qual ens trobem. Més enllà del context sociocultural hem de poder prendre decisions discriminant factors com la voluntat, l'ètica o la moral. L'educació, per ara, limita la reflexió metacognitiva basada en un pensament crític que permet, precisament, partir d'un marc moral mínim en relació als Drets Humans, Objectius de Desenvolupament Sostenible, etcètera.
2. **Jovent condicionat.** La societat està construïda en les bases d'un món adult idealitzat. Sembla que per ser considerada una persona de ple dret s'ha d'entrar dins d'aquest món adult, i aquesta transició, evidentment, ha de seguir uns itineraris preestablerts i, per tant, condicionats i condicionants. El desenvolupament del projecte se centra en el problema vinculat amb els grups etaris -encara que a través del servei IUR pretenem tractar tota la resta de problemàtiques-, puig que entenem que el jovent ha de ser l'agent de canvi i així ho justifiquem en el marc teòric.

3. **Recursos limitats.** La insostenibilitat global ha arribat al punt de necessitar un acord des de les Nacions Unides perquè tant administracions, com governs, com persones de tot el món treballem en favor de revertir la situació. La bona voluntat de l'ONU ens fa responsables d'haver d'actuar, i, tot i que estem parlant d'una insostenibilitat global, el nostre entorn proper no és un exemple del que s'ha de fer o del camí que hem de prendre. Malgrat això, hi ha aportacions interessants i sabem que hi ha la voluntat d'avançar cap als ODS, però prenem consciència que la gran problemàtica recau en el sistema capitalista, que es dedica a pressionar socialment a la comunitat per consumir de manera excessiva i desmesurada en benefici de pocs, obviant la mateixa perpetuació del sistema.

4. **Injustícia social.** De nou, el sistema capitalista és el responsable del problema, ja que prioritza l'individu per davant de la comunitat, fet que permet el lucre personal mentre la societat necessita intervenció econòmica. La nostra societat és injusta per molts motius. Sense anar més lluny, segons ens exposa Estefanía, J. (2018) en el pròleg d'un estudi d'Oxfam Intermón dedicat a l'economia espanyola, en termes de població, el 10% més ric concentra més de la meitat de la riquesa total del país, el que implica que el 90% restant s'hagi de repartir menys del 50% dels recursos.

La nostra missió durant molt temps s'ha centrat en intentar transformar aquests problemes en **reptes**:

1. **Impulsar l'agència juvenil.** L'agència és la capacitat de pensar i actuar de manera lliure i autònoma, evitant els condicionants que el sistema interposa en el camí de la persona. Amb aquest repte posem el focus en la joventut condicionada facilitant les eines necessàries per accedir a la transformació.

2. **Estimular el pensament per la transformació social.** Si els problemes es deriven del sistema, cal canviar el sistema. Cal fer-ho, però, amb consciència i amb pedagogia. La reflexió congruent i argumentada fa possible un canvi de paradigma socioeconòmic imprescindible basat, al nostre entendre, en la

difusió i pràctica de l'ESS. Aquest repte intenta revertir els problemes de recursos limitats i d'injustícia social.

3. **Generar pensament crític.** Aquest és el repte amb l'assoliment del qual podem evitar seguir parlant del pensament limitat com a problema. El pensament crític és aquell que permet prendre consciència del que es pensa i avaluar constantment la consciència, per tant, és aquell que condueix a la reflexió metacognitiva i el lliure-pensament, defugint de les concepcions socials limitants.

Finalment, hem hagut de pensar en les **respostes** que ens ajuden a convertir els reptes en aspectes metodològics que puguin ser treballats, avaluats i proposats per oferir-los en mode serveis a la comunitat. Aquestes són les dues grans respostes:

1. **La pedagogia dels valors de l'Economia Social i Solidària.** L'alternativa al sistema capitalista ha de ser un sistema que posi per davant la societat i que no permeti les injustícies que genera el capitalisme. Aquest sistema s'ha de basar en l'ESS. A més, com hem especificat anteriorment, la solució als problemes ha de passar per la reflexió, el pensament crític i la pedagogia, i no pas per la imposició per part nostra de cap voluntat. És per això que els valors IUR -5.2.3. **Valors IUR-** provenen dels valors de l'ESS.
2. **L'estimulació i la reflexió a través d'espais de participació juvenil.** Amb aquesta resposta donem importància no només a l'apartat reflexiu, sinó a la joventut com a element imprescindible per donar solució als problemes i a la seva estimulació aconseguida gràcies a la generació d'espais destinats a aquesta voluntat i gestionats de forma autònoma.

La unió d'aquestes dues respostes desemboca en el disseny de la metodologia IUR -4. **Metodologia IUR-**, la pedra angular del projecte que detallem al **treball groc**.

3. Marc teòric

Barrado, D. (2020) ens informa que una pandèmia com la que vivim, més enllà de totes les connotacions negatives que aporta, ens possibilita reflexionar sobre el com ens afecta i de quina manera podem respondre millor a una possible nova pandèmia futura. És per això que la Covid-19 ens empeny a preguntar-nos com a societat qui som i cap a on anem, replantejant-nos fins i tot el sistema que ens empara i defineix.

La necessitat de canvis estructurals de la societat no apareix del no res quan el Coronavirus decideix afectar la nostra realitat, sinó que, en acord amb l'autor, la societat global és la que ens fa adonar d'aquesta necessitat de canvi, amb avenços accelerats i desiguals que van començar a percebre's molt abans de l'aparició d'aquesta pandèmia.

Primer, una crisi econòmica accentua la mala repartició de l'economia del nostre país i, pocs anys després, la Covid-19 es recrea encara més amb el sistema per posar en dubte l'estat del benestar. Mentrestant, les administracions públiques augmenten en percentatges descomunals els deutes amb la política internacional i els bancs es fan amb el monopoli immobiliari, accessible exclusivament per a qui no ha patit la pandèmia a nivell econòmic, que en són la minoria. Jorrín, J. (2021) és un dels molts periodistes que ens informa sobre la primera vegada que el deute públic exterior del nostre país supera el 200% del PIB, fet que comporta que el deute per càpita superi els 30.000€.

Barrado, D. (2020) diu que actualment responem al Coronavirus amb estratègies que intenten garantir l'accés al treball i a les relacions socials gràcies a l'internet i les xarxes socials, entre altres. Però l'economia en surt molt afectada mentre se segueix prioritant el capital econòmic, fins i tot davant del sistema sanitari.

El futur més o menys pròxim que precedeixi la pandèmia serà diferent en molts sentits, així ho afirma l'últim autor quan parla de més relacions socials a distància, la universalitat del teletreball, l'accés a la cultura en línia... Però no s'aventura a

endevinar el futur del sistema econòmic, encara que sí que menciona que el teletreball pot canviar el concepte de ciutat, amb una conseqüent descentralització.

És per això que creu que la Unió Europea s'ha de redefinir: espai econòmic o vertaderament ciutadà? En qualsevol cas, i en sintonia amb l'autor, la situació actual pot tenir un impacte en el nostre sistema socio-polític i en el paper de cada ciutadà, així que caldrà preguntar-nos qui som i quin tipus de societat volem.

Diamond, J. (1997) ens il·lustra amb exemples els canvis dràstics que es pateixen després de pandèmies: la pesta del segle XIV que va canviar l'estructura socio-econòmica europea, o la verola i altres malalties en l'expansió europea a Amèrica i altres continents. La història s'ha repetit una i altra vegada i tot apunta que aquesta vegada no serà diferent i, per tant, la pandèmia actual tindrà una afectació socio-política desconeguda. És necessari aprofitar-nos dels recursos públics, que són els que permeten la igualtat d'oportunitats en l'accés per a tothom, per acompanyar la societat en aquest procés d'adaptació.

3.1. L'agència juvenil com a solució

Des de l'Instituto de la Juventud (INJUVE), a través d'Henar, L. i Segales, M. (2015), ens alerten que la joventut té un futur laboral incert. És un altre argument que refuta sense pietat al sistema que ens empara i que, tanmateix com la resta d'arguments desenvolupats, ens porta cap a una necessitat imperial de canvi de sistema. La joventut actual s'ha vist immersa en un món laboral cada vegada més protagonitzat per tecnologies i cada vegada més precari. Com que l'objectiu del sistema és obtenir beneficis en relació amb el capital econòmic i la majoria de la societat ha patit les crisis ja esmentades, les condicions laborals han hagut de disminuir en qualitat i quantitat per poder seguir obtenint beneficis.

Tal com l'Organització de Nacions Unides ha comprès, la joventut ha de prendre decisions importants i mostrar la seva iniciativa vers el futur social i polític. Més enllà d'això, Parodi, J. (2019) ens insta a reflexionar. És conscient que hi ha creences

sobre els joves que els acusen d'apàtics i consumistes, però té molt clar que les noves generacions han despertat i que reclamen el seu paper en el present i en el futur de la nostra societat i del nostre planeta. De fet, és ell qui ens recorda que tot just iniciat el segle XXI la ONU va preveure la importància -i la necessitat- de permetre l'empoderament juvenil.

I aquesta necessitat d'empoderament s'ha de visibilitzar i treballar. Novella, A.M., Agud, I., Llena, A. i Trilla, J. (2013) extreuen uns resultats molt significatius a través d'un estudi amb el que pretenen descobrir si hi ha relació entre la construcció del concepte de ciutadania per part de joves i la seva experiència en participació activa. Tals resultats són que més d'un 80% dels joves que viuen experiències participatives lluita per aconseguir una societat més justa i igualitària.

Entrant en detall quant a l'agència juvenil, Giroux, H. (2019) afirma que el sentit de l'educació ha de passar per la producció d'agència per poder ampliar les perspectives sobre el món, sobre les relacions socials i sobre un mateix. També el mateix pedagog envia un missatge esperançador a la joventut:

“Els moments d'incertesa poden ser de gran ansietat, però també de grans oportunitats. Temps per repensar el llenguatge de la política, de la lluita, de la solidaritat. El poder no és exclusivament dominació. També és resistència. La gent jove teniu molt poder. Podeu aturar les societats, podeu tallar els carrers, participar en accions directes, educar als pares... Sou una força política molt potent i el que heu de fer és reconèixer aquesta potència. Heu d'actuar, perquè un discurs de l'ansietat ha de cedir el pas a un discurs de la crítica, i aquest, a la vegada, ha de cedir el pas a un discurs de les possibilitats. I un discurs de les possibilitats significa que pots imaginar un futur molt diferent del present.”

3.2. L'Economia Social i Solidària com a alternativa

L'Economia Social i Solidària la compremem com l'alternativa al sistema actual per garantir la gestió equitativa dels recursos limitats i fer front a les injustícies socials. Així mateix ho consideren Novillo, E. (2016) i Pedreño, J.A. (2020), que assegurin

que l'alternativa ha de ser un sistema que no tingui com a fi el capital i, per tant, que no tingui la necessitat de gestionar excedents econòmics destinats a beneficis individuals. Sense oblidar que el diner és important, ha de quedar subordinat al benefici de la societat. Per tant, l'alternativa ha de tenir per prioritat allò social: honestat, equitat, solidaritat, igualtat, ètica, cohesió social, cultura, cooperació i ocupació digna, i tot sense pecar d'utòpics. És a dir, que aquest sistema alternatiu tingui la capacitat de desenvolupar-se en l'emparedat del sistema capitalista actual, entenent que l'expansió global d'aquesta alternativa requerirà un llarg procés d'adaptació social durant el qual seguirà regnant el sistema actual.

El Consell de la Joventut de Barcelona (2018) ens afirma que l'economia capitalista, que té per objectiu final el màxim benefici individual, fa que les persones normalitzem i integrem en el nostre mode de vida l'egoisme, el materialisme i el consumisme, perdent l'interès per la comunitat, l'entorn i les necessitats reals de les persones i dels col·lectius. Aquest model utilitza a les persones com a eina per maximitzar el capital i el benefici individual, mentre que l'ESS utilitza al capital com a eina per satisfer les necessitats de les persones i del col·lectiu.

Ja des del 1961, la Unión Sindical Obrera del nostre país preveia les negativitats del sistema capitalista, i considerem tan actuals i verídiques les seves afirmacions respecte al capitalisme desenvolupades en la seva carta fundacional que hem considerat citar-les textualment:

“... rechazamos el sistema capitalista por cuanto tiene de explotador del hombre por el hombre y antepone el lucro a las necesidades del pueblo; por ser un sistema que busca la expansión económica de las empresas privadas y de los grupos financieros antes que el desarrollo armónico de las distintas regiones y pueblos... por cuanto niega al pueblo no tanto el subsistir como la posibilidad de ser libre y responsable, que es tanto como decir su participación y control del Poder, falseando el juego democrático y monopolizando la información con vistas a mantener un sistema económico-social que fabrica hombres ejecutores sin responsabilidad y consumidores pasivos estimulados por una publicidad creadora de necesidades ...”.

Pedreño, J.A. (2020) ens explica que el nostre país és la punta de la llança del sector vinculat a l'ESS, puig que som el país europeu amb major volum d'ocupabilitat relacionada amb el sector, a més de ser referents legislatius i normatius gràcies a l'elaboració de la primera Ley de Economía Social, el 2011. No és que España conformi un percentatge majoritari entorn l'Economia Social i Solidària, doncs tan sols dos milions i mig de persones estan compromeses amb aquest sistema, però la resta d'Europa hi està encara menys motivada, a expenses de rebre el Pla d'Acció en favor de l'Economia Social, que abans de l'aparició de la Covid-19 la Comissió Europea havia de finalitzar el 2021. Aquesta realitat és la que ens porta a entendre que són necessaris agents de canvi que conduixin cap a la transició socio-econòmica, tot aconseguint l'accés del seu entorn social a la informació relacionada amb aquest sistema alternatiu.

3.3. El pensament crític com a via

L'últim dels problemes mencionats en la contextualització és el pensament limitat, que va agafat de la mà d'una educació també limitada i limitant. El pensament crític ha de ser la via per donar sortida a aquesta situació.

“Si pensem en un grup d'estudiants de primària i ens preguntem com deuen haver après a sumar, podem suposar que, probablement, han treballat els conceptes i han indagat en els procediments, cosa que, en la pràctica, els haurà portat a desenvolupar la capacitat d'operar cada vegada de manera més eficaç. Si ens preguntem, en canvi, “Saben resoldre conflictes de manera efectiva?”, “Quins valors coneixen i porten a la pràctica?”, aquí segurament les respostes ja no serien tan clares...”

Aquesta cita de Donald, E. (2016) corrobora l'evidència que manca l'exercitament del pensament crític en la nostra educació. El pensament crític és definit de moltes maneres diferents per varis autors, gairebé sempre relacionant-lo amb l'esperit crític: fer-se preguntes, permetre's dubtar, buscar opinions fonamentades, demanar arguments irrefutables... Estem del tot d'acord amb aquesta relació en la definició del pensament crític, però anem més enllà quan fem referència a aquest terme per

parlar d'una possibilitat pedagògica. Quan parlem de pensament crític incorporem la reflexió metacognitiva que persegueix un pensament propi constantment qüestionat per donar la millor resposta a cada situació. En aquest sentit, ens apoderem de la definició d'Elder, L., i Paul, R. (2005): "el pensament crític és el procés d'analitzar i avaluar el pensament amb el propòsit de millorar-lo a través de la seva reestructuració".

Els mateixos autors acabats de citar són els que recuperen una dicotomia històrica en el món dels debats pedagògics: l'educació s'ha de centrar en el què s'ensenya o en el com s'ensenya? Pocs són els experts que actualment no tinguin resolta aquesta dicotomia en favor del com s'ensenya, per molt que la política educativa -o educació polititzada, que en el nostre context ens porta al mateix sistema educatiu- no s'interessi ni s'esforci per acabar amb el dubte. L'interessant del plantejament de Linda i Richard és que culminen la seva reflexió amb la frase "el pensament crític és el *com* per obtenir tot el *què* educatiu".

També hi ha una necessitat social de la qual l'educació s'hauria de fer responsable, i és que com ens informa Pagès, J. (2018) "el pensament crític és el que permet a la ciutadania emetre judicis amb coneixement de causa, amb argument". En consonància amb el que pretén IUR, cal que els membres que formen la societat actuïn en base a un pensament que els permeti analitzar i interpretar el que està passant al món i decidir com poden intervenir-hi per ajudar a resoldre els problemes i les injustícies. I segons Pagès, aquest pensament és el crític.

Aquesta premissa de necessitar la instauració del pensament crític en el comportament de cadascun dels membres de la societat ens porta a pensar en quins són els mètodes que possibilitarien assolir tal objectiu, i la pedagogia n'ha de ser el mitjà. Així doncs, IUR es converteix en un projecte pedagògic que, d'acord amb Jaume Balmes pretén que els joves siguin fàbriques de preguntes i no magatzems de respostes.

Rosàs, M., i Torralba, F. (2019) enumeren els nou requisits indispensables perquè un raonament o una actitud pugui ser considerat propi del pensament crític. N'exposem els set que s'adiuen amb el pensament crític com a eina pedagògica i

els que ajuden a entendre la importància d'aquest pensament com a via per assolir els objectius de transformació:

1. És interrogatiu i discerneix sobre allò que interroga separant-ne l'essencial de l'accidental, obviant tòpics i estereotips.
2. Requereix de flexibilitat i creativitat. Criteri i rigor també, però permetent l'emergència de quelcom nou.
3. No exclou cap objecte d'estudi. Tot el que és constitueix un objecte d'estudi potencial, fins i tot l'instrument amb el que es basa, la raó.
4. No respon al principi d'autoritat. No és valuós allò promogut per una institució poderosa o aquella veritat repetida durant segles, sinó la lògica interna del que s'afirma.
5. Aspira a desemascarar els poders que condicionen les maneres de viure i relacionar-se, com les emocions, les creences, les supersticions, els interessos econòmics, els records o les expectatives.
6. Té per objectiu contribuir al progrés social, cultural, científic, educatiu.
7. Pot no tenir fi en l'anàlisi d'un objecte concret. Pel pensament crític és més senzill desconstruir veritats que resoldre solucions finals.

Senderi (2016) afirma que per qüestions relacionades amb la politització de l'educació "el mercat, la competició, l'interès individual i l'oci consumista ho impregnen tot i es converteixen en valors absoluts" que s'imposen a tots aquells vinculats amb el pensament crític i que s'assimilen més al que s'hauria de treballar per assolir una transformació social.

4. Metodologia IUR

Finalitzada la primera part del [treball blau](#), donem pas al [treball groc](#), a través del qual exposem les característiques de la metodologia IUR. Aquesta és una metodologia innovadora a través de la qual pretenem assolir els objectius d'aprenentatge per trencar amb el paradigma didàctic que impera en el nostre entorn educatiu. La metodologia IUR considera que l'aprenent és el responsable del procés d'aprenentatge i que per aprendre s'ha de partir d'un lliure-pensament que

defugi d'estereotips, prejudicis i concepcions imposades a nivell social, és per això que el nom d'aquesta metodologia és IUR, mot que prové de la frase *l'experiència de viure sense límits*.

Iniciem aquest apartat definint la metodologia en base a les característiques que la componen, per després analitzar, a través de referències bibliogràfiques, aquests elements i la seva justificació. En primer lloc, parlem dels principis fonamentals de IUR: emocionar, reflexionar i compartir; seguidament definim l'espai i la importància que recau en l'ambientació; definim els equips IURers; expliquem el concepte d'artistes educatius i tractem la funcionalitat d'aquesta figura; i, finalment, ens centrem en un tema imprescindible com és el de l'avaluació.

4.1. Principis fonamentals

Un llarg procés reflexiu ens ha portat a concloure que per assolir bons desenvolupaments de processos d'aprenentatge cal partir de l'emoció, introduir la reflexió i compartir els aprenentatges més significatius que hem experimentat.

Quan parlem d'**emocionar**, parlem de generar situacions controvertides, simulant la realitat social que ens envolta. L'objectiu és generar un espai que sorprengui, que ens empenyi fora de la zona de confort. D'aquesta manera, els usuaris s'enfrontaran a un repte que interpel·lerà la seva condició social. Ens agrada equiparar aquest primer pas del procés amb l'experiència que es viu a l'hora de fer un escape room, del qual extraïem certes característiques metodològiques per assolir aquesta voluntat d'emocionar, com són la gamificació, l'aprenentatge autònom basat en reptes, l'espai ple d'estímul emocional i la creativitat.

Reflexionar és el segon pas del procés d'aprenentatge que pretenem. Volem que l'usuari reflexioni sobre la situació que l'ha emocionat, de forma individual, per poder transformar l'emoció en aprenentatges propis, a més d'analitzar cognitivament la reacció emocional i permetre's incidir en l'autoconcepte. La intenció és partir d'una reflexió crítica que no accepti raonar en base a condicions, pressions o concepcions

socials com ara prejudicis o estereotips. Aquest segon pas del procés el relacionem amb el treball de laboratori, del qual n'extrapolem quatre característiques per seguir definint la metodologia IUR: la curiositat, el pensament crític, la reflexió i l'experimentació.

El procés d'aprenentatge no pot considerar-se finalitzat si l'aprenentatge no es comparteix. **Compartir** el que han viscut i com s'han sentit els usuaris és l'últim pas del procés. Pretenem seguir emocionant i reflexionant, però aquesta vegada en base a intervencions entre iguals, per generar espais de cura col·lectius que condueixin a remoure sentiments i dubtar sobre el propi aprenentatge, o reafirmar-lo si és el cas. El treball de les habilitats socials, de les capacitats argumentatives i de tot l'espectre interpersonal serà imprescindible per arribar a aquest últim pas del procés, que el relacionem amb l'experiència viscuda en un edcamp, del qual n'extraïem les característiques d'aprenentatge horitzontal i aprenentatge compartit entre iguals.

4.2. Característiques

4.2.1. Espai IUR

L'espai en el qual es desenvolupa la metodologia IUR pren tanta importància que hem considerat adient parlar de l'espai IUR. Es tracta d'un espai compartit, creatiu, dinàmic i personalitzat. Cap sessió s'ambienta de la mateixa manera perquè l'espai respon a les característiques dels objectius que es proposen i dels usuaris que conformen cada equip. Requereix una preparació prèvia molt important, ja que és l'espai el que ha de generar emocions, reflexions, cooperacions i, en definitiva, aprenentatges a través dels estímuls que s'hi situïn. L'espai IUR ha de ser un element clau per acompanyar el procés de cada sessió. Per això combina elements físics interconnectats al llarg del projecte i elements didàctics concrets de cada sessió. Quan parlem d'espai físic ens imaginem una sala que es pugui dinamitzar a través de la il·luminació, la distribució autogestionada i la simulació de realitats socials del nostre entorn. Quan ens imaginem l'espai simbòlic, la intenció és interioritzar un moment especial quan es creua la porta emocional durant la sessió.

L'establiment de rituals, expressions originals dels usuaris, codis o regles concretes faciliten l'ambientació de l'espai IUR. Malgrat que sigui necessari disposar d'un espai físic concret, la idea d'espai IUR transcendeix dels límits físics -i també mentals- que es puguin encabir entre quatre parets.

Tot i que l'espai IUR sigui dependent de les característiques dels objectius i dels usuaris, s'allunya de la concepció que vincula l'aprenentatge a una aula educativa i, per tant, requereix de l'ús d'espais diversos per, entre altres, potenciar l'arrelament amb l'entorn i el territori i la connexió amb els agents socials.

4.2.2. Equips IURers

Els equips IURers són aquells que conformen els usuaris que passen per un projecte basat en la metodologia IUR. Les característiques que han de complir aquests equips són les següents:

- Com a màxim hi poden haver 10 usuaris per equip.
- Els usuaris han de ser majors d'edat. En el cas que no sigui així, la metodologia IUR s'ha d'adaptar a aquesta situació.
- Cada usuari pot conèixer -a priori- com a màxim a un quart dels companys d'equip -1 de cada 4-.

4.2.3. Artistes educatius

No és casualitat que els ideòlegs d'aquesta metodologia siguem educadors i artistes al mateix temps. La principal intenció de crear aquesta figura és la de ser fidels al que entenem per educació, concepció que no encaixa amb l'existència de perfils com mestres, educadors, monitors, orientadors... La relació que s'estableix entre l'educador i l'educand condiciona el procés d'aprenentatge establint relacions de poder, jerarquies i estereotips que posen en risc l'autonomia i el desenvolupament dels aprenents i els seus processos educatius.

Considerem que els responsables d'un projecte educatiu -per a un públic no infantil- han de ser els responsables de generar aprenentatge, però no del procés d'aprenentatge dels aprenents, essent aquests últims els únics responsables del seu procés. És per això que definim la figura responsable del projecte educatiu basat en la metodologia IUR com a artistes, perquè són els responsables de dissenyar i preparar l'ambientació de l'espai IUR de tal manera que els estímuls condueixin a l'emoció, la reflexió i el compartir. És aquesta definició la que ens obliga a destinar la creativitat i les habilitats d'improvisació necessària per assolir aprenentatges a través, exclusivament, d'estímuls situats en un espai.

No obstant allò exposat, no defugim de la realitat i sabem que el que es pretén amb un projecte basat amb la metodologia IUR es vincula amb un procés pedagògic. De fet, els estímuls que s'escullin tindran pretensions educatives, i és això el que fa que acabem denominant la figura del responsable del projecte com a artista educatiu.

Una de les característiques més importants de l'artista educatiu és que es fa passar per usuari aconseguint que la resta de participants el percebin com a igual. És a dir, cap usuari pot saber qui hi ha al darrere d'un projecte basat en la metodologia IUR, de manera que els responsables puguin participar activament en l'espai IUR com a participants encoberts. Això permet regular des de dins, però sense perdre la condició d'usuari, possibles situacions extremes que es puguin generar i que s'escapin d'allò acceptable. També permet que els responsables formin part del procés d'aprenentatge de forma híbrida: dins i fora de les sessions i abans, durant i després de les mateixes. Per tant, l'artista educatiu genera aprenentatges però també es beneficia del desenvolupament del projecte. Aquesta aposta laboral permet als responsables poder avaluar les sessions des de dins en primera persona i de forma contínua compartint l'experiència amb els equips IURers.

4.2.4. Avaluació

L'avaluació d'un projecte basat en la metodologia IUR és imprescindible en favor de la millora constant del projecte, comprenent que ha de servir per conèixer cada

procés d'aprenentatge per percebre'n possibles millores. És per això que l'avaluació ha de ser contínua, encara que s'ha de complementar amb una avaluació final que pretengui una presa de decisions que comporti la millora de la globalitat del projecte de cares a noves edicions.

Pren especial rellevància l'autoavaluació per part dels usuaris, que com ja hem dit són els màxims responsables del seu procés d'aprenentatge i, per tant, han de conèixer com es desenvolupa i com millorar-lo de forma conscient. L'avaluació pren tot el sentit quan els objectius del projecte queden clarament definits i es concreten criteris i indicadors d'avaluació en acord amb els objectius.

És imprescindible, i per això ho subratllem, comprendre l'avaluació com l'eina per motivar els usuaris a seguir aprenent i ajudar-los a comprendre i actuar amb criteri propi en el món proper. La metodologia IUR no considera l'avaluació com un judici unilateral de les aptituds dels usuaris per part dels responsables, sinó com una oportunitat perquè els usuaris siguin conscients dels talents -aptituds positives- i de les mancances que tenen perquè puguin millorar i esdevenir persones competents.

4.3. Marc teòric

Creiem oportú demostrar la importància d'aquest canvi de paradigma didàctic en base a les opinions d'autors, pedagogs i altres personalitats influents en el fer i el pensar educatius. La metodologia IUR no parteix d'una mera voluntat de canvi, sinó que és el resultat d'un llarg procés de reflexió compartida, d'autoconeixença i de coneixença de l'entorn. Aquest marc teòric nodreix de sentit el projecte, ja que justifica bibliogràficament totes les característiques de la metodologia IUR.

Paral·lelament als principis fonamentals exposats anteriorment, a continuació analitzem les característiques de diferents entorns metodològics que compremem com a referents de la nostra metodologia i que donen sentit a aquest procés.

4.3.1. Entorns metodològics referents

4.3.1.1. Escape room

L'escape room és el primer dels entorns metodològics referents i el vinculem a l'**emoció** que desperta als usuaris. La metodologia IUR es nodreix de quatre característiques de l'escape room: la gamificació, l'aprenentatge autònom basat en reptes, l'espai ple d'estímul emocional i la creativitat.

Quant a la **gamificació**, Contreras, R. i Eguia, J.L. (2017) ens ajuden a recopilar algunes definicions rellevants que altres autors han fet entorn la gamificació. Segons aquesta recopilació, la gamificació promou l'assoliment dels objectius pedagògics en base a la motivació dels usuaris, el suspens, el plaer hedonista, la competència i la immersió. Aquests són molt bon recursos que aconseguen fer d'allò didàctic quelcom atractiu, i aquest és el primer pas per iniciar qualsevol procés d'aprenentatge. També, com a factor atractiu i encara més motivador, seguint amb Contreras i Eguia, introduïm el suspens, el misteri i la màgia del *no sé què passarà* en l'espai IUR -4.2.1. **Espai IUR**-. És per això que a través del projecte que presentem amb el **treball vermell** -5. **Projecte IUR UdG**- tenim la intenció de generar certes expectatives a través de la campanya de difusió -9.4. **Campanya de difusió**- que convidin a tenir ganes de conèixer més d'allò que difondrem, tenint en compte que el propi projecte complirà amb les possibles expectatives que es generin de la campanya. I, per acabar de citar els últims autors, la intenció és aconseguir espais que estimulin, personalitzant i ambientant cada sessió.

Borrás, O. (2015), a través del manual *Fundamentos de la gamificación*, menciona explícitament els beneficis de la implementació de la gamificació en un entorn d'aprenentatge. Reafirmant les qualitats expressades anteriorment, l'activació de la motivació per a l'aprenentatge és el primer dels beneficis que cita, i segueix amb la retroalimentació constant, l'aprenentatge més significatiu, la generació de competències adequades, l'autonomia dels usuaris i la possibilitat de treballar tant la competitivitat com la cooperació. Com es percep a simple vista, tots els autors citats parlen de manera molt similar sobre els beneficis de la gamificació. Aquest últim, però, menciona quelcom rellevant pel nostre projecte: l'autonomia dels usuaris i el

treball de la competitivitat i de la cooperació. El primer dels beneficis el tractarem més endavant, mentre que la conjunció entre cooperació i competitivitat ens permet incidir en el treball de varis valors i aprenentatges: el saber perdre, el saber guanyar, els valors que se'n deriven, les expectatives que se'n generen, la prioritat dels objectius...

En relació a l'**aprenentatge autònom basat en reptes**, Pérez, A., Escolano, E., Pascual, M.T., Lucas, B. i Sastre, S. (2015) ens mostren les conclusions obtingudes després d'analitzar els aprenentatges obtinguts en una aula universitària segons si durant el procés l'estudiantat ha gaudit d'autonomia o no. Els resultat són clars:

“...D'acord amb allò esperat, els estudiants, després de realitzar un anàlisi metacognitiu sobre l'experiència i el seu aprenentatge a través d'aquesta metodologia, ofereixen valoracions positives. Així mateix, els estudiants afirmen haver aconseguit un major domini dels continguts treballats mitjançant l'elaboració autònoma i cooperativa en comparació a altres tècniques d'estudi emprades habitualment, basades més en un aprenentatge receptiu.”

També Delgado, A.M. i Oliver, R. (2010) recolzen l'autonomia de l'aprenentatge, mostrant-nos mètodes avaluatius eficients per a aquesta manera de treballar. Rodríguez, J.R. (2014) va més enllà i ens detalla que la capacitat d'autoregulació no ha de ser un esforç aïllat per part de l'usuari, sinó que cal ajudar-lo i fer accessible l'ús actiu de diferents recursos per assolir els objectius plantejats.

És per això que hem decidit anomenar un nou concepte o figura laboral que concordi amb aquestes pretensions pedagògiques: l'artista educatiu. Com ja hem especificat anteriorment, la qüestió és que l'autonomia que pretenem per a l'usuari ha de servir, entre d'altres, perquè s'entengui que la responsabilitat del procés d'aprenentatge recau en la pròpia persona. En conseqüència, hem d'evitar que hi hagi una figura unipersonal -tutor, mestre, educador, monitor, mentor, dinamitzador- que condueixi a l'adopció de rols que portin a la interpretació errònia que l'aprenentatge depèn únicament d'aquesta figura. Per a fer-ho possible, ens basem en les prestacions que ofereixen la tecnologia aplicada a l'educació. Tots els autors mencionats, així com una immensa majoria dels més significatius de l'educació

moderna, parlen de la importància de les TIC a l'hora d'assolir aquest nivell d'aprenentatge autònom.

Que aquesta autonomia s'assoleixi gràcies a un aprenentatge basat en reptes, en línia amb Priede, T., López-Cózar, C., Ruiz, C.A. i Baena, V. (2019), és quelcom molt positiu. Es tracta d'una metodologia sustentada en l'enfocament pedagògic de l'aprenentatge vivencial, que permet relacionar l'experiència amb la reflexió i la comprensió amb l'acció, essent un mètode que s'ha creat sobre la idea que les persones aprenguem a partir de les pròpies experiències. Aquesta és la manera que ens permet apropar l'usuari a la realitat, aconseguint que s'involucri en una problemàtica particular considerada pels artistes educatius amb l'objectiu que es plantegin solucions i, per tant, que reflexioni entorn la realitat del context en el que es troba.

Seguint amb els últims autors citats, entre els principals beneficis que aporta l'aprenentatge basat en reptes es destaca que els usuaris implicats es sensibilitzen amb determinats temes d'actualitat que els envolta, que fomenta la iniciativa, la presa de decisions, la responsabilitat, que estimula la creativitat i que afavoreix els processos d'investigació i acció col·laboratius. A aquests beneficis hi afegim els que ens exposen Fidalgo, A., Sein-Echaluce, M.L. i García, F.J. (2017): la comprensió amb profunditat dels aprenentatges, una millor connexió entre allò que aprèn en un entorn expressament educatiu i allò que percep del món que l'envolta, i el desenvolupament d'habilitats socials i comunicatives.

També ens ajudem de les recomanacions de l'Association for Experiential Education (2015) a l'hora d'implementar accions pedagògiques relacionades amb l'aprenentatge basat en reptes:

- Les experiències d'aprenentatge dissenyades o seleccionades han d'implicar activitats de reflexió, anàlisi crític i síntesi.
- L'usuari és qui ha de prendre la iniciativa, decidir i ser responsable dels resultats.
- L'usuari ha de ser qui es fa les preguntes, qui busca possibles solucions i ha de ser creatiu durant l'experiència.
- L'usuari s'ha d'implicar intel·lectualment, creativa, emocional, social i física.

- L'usuari ha de poder experimentar èxit, fracàs, incertesa i prendre riscos.
- El responsable ha de permetre l'espontaneïtat de l'usuari.
- El responsable té com a funcions el plantejament del problema, l'establiment de límits i l'assegurament de la integritat física i emocional dels usuaris.
- Els resultats de l'aprenentatge són personals i són la base de l'experiència i l'aprenentatge futur.

Totes aquestes recomanacions recolzen que l'espai IUR sigui un espai on emocionar, reflexionar i compartir, i que les característiques i el rol dels responsables siguin les que defineixen els artistes educatius.

Quant a l'**espai ple d'estímuls emocionals**, Benavidez, V. i Flores, R. (2019) recullen aportacions de diversos autors que han tractat el tema i conclouen que la motivació i l'emoció dirigeixen el sistema d'atenció, que és el que decideix quines informacions s'arxivien en els circuits neuronals i, per tant, què s'aprèn. En el mateix sentit s'expressa Salazar S. (2005), qui assegura que les emocions són crucials en els processos d'aprenentatge. Segons aquest autor, allò que aprenem està influenciat i organitzat per emocions i estructures mentals basades en expectatives, inclinacions i prejudicis personals, graus d'autoestima i la necessitat d'interactuar socialment. També Rodríguez, Y.C. (2016) recolza la idea d'incloure les emocions en els processos d'aprenentatge. L'autora afirma que qualsevol aprenentatge és molt més significatiu si és un producte de les integracions social i emocional, les quals internalitzades en un procés en el que tant la raó com l'emoció hi tenen part, garanteixen la consolidació de l'aprenentatge.

És la neurociència la que, en base a investigacions actuals, aporta resultats que demostren la importància que les emocions tenen en els processos d'ensenyament-aprenentatge, la presa de decisions i la percepció, entre altres. Així doncs, entenent que l'aprenentatge no ha d'estar separat de les emocions, treballar en el desenvolupament de la intel·ligència emocional, amb l'objectiu que els usuaris compreguin i tractin les seves emocions, és fonamental per a un aprenentatge sòlid. En sintonia amb tot això exposat, i tornant a Benavidez, V. i Flores, R. (2019), és important tenir en compte que la motivació i l'ús de diversos estímuls multisensorials són fonamentals per a la fixació de nous aprenentatges.

Pel que fa a la **creativitat**, l'última de les característiques de la metodologia IUR en relació a l'escape room, Hurtado, P.A., García, M., Rivera, D.A. i Forgiony, J.O. (2018) la defineixen en el seu estudi com la capacitat que té una persona per a generar idees o productes originals i novedosos en un context social determinat. La situació socio-política que vivim actualment requereix d'aquesta habilitat per poder donar respostes originals als reptes que ens trobem. En el mateix estudi es conclou que hi ha una relació entre creativitat i estratègies d'aprenentatge, de manera que aquells usuaris que tenen processos més elaborats en termes de creativitat utilitzen diferents estratègies per aprendre.

Coral, A.L. (2014) matisa que la creativitat és generadora d'idees i alternatives, de solucions noves i originals, que permet comprendre, inventar, establir noves connexions entre allò que se sap i allò que s'aprèn, donant pas a una configuració del coneixement de caràcter significatiu. Seguint amb la mateixa autora, la creativitat està íntimament relacionada amb el pensament crític. A tall de concreció, aquesta autora acaba referenciant la creativitat com l'elaboració mental, autònoma i transformativa del subjecte i els objectes, en la que hi intervenen processos cognitivo-afectius per a la generació i el desenvolupament d'idees rellevants i pertinents i per a la formulació i solució de reptes que responen als seus interessos i expectatives. Aquesta definició és molt significativa ja que uneix creativitat, autonomia, reptes, pensament crític i emoció, per tant, un gran nombre de les característiques de la metodologia IUR entrelaçades. De fet, de la mateixa manera que exposa Coral, A. (2014), és innegable el paper positiu que la creativitat té en el medi educatiu, essent una eina facilitadora de mitjans i processos, un sistema auto-generatiu que permet donar solucions amb originalitat i rellevància als problemes, evidenciant la riquesa de recursos i canalitzant oportunitats en ambients de dificultat.

4.3.1.2. Laboratori

La metodologia IUR també es defineix amb característiques que emanen del treball de laboratori, entenent aquest com l'espai físic o mental on s'experimenta amb les

idees, els pensaments i la reflexió. Aquest segon entorn metodològic referent ens ajuda a donar sentit a la part de **reflexió** a través de quatre característiques que, per molt que sorgeixin del treball de laboratori, poden ser extrapolables a l'anàlisi metòdic de les idees: la curiositat, el pensament crític, la reflexió i l'experimentació.

Quant a la **curiositat**, Freire, P. (2004) planteja que és aquesta la pedra fonamental de l'ésser humà, aquella que genera el moviment cap al coneixement de l'entorn i dels propis subjectes. En aquesta línia i entorn la neuroeducació, Mora, F. (2013) afirma no només que la curiositat condueix a l'aprenentatge, sinó que a més encén l'emoció. I com que amb IUR pretenem que l'emoció prengui presència en el procés i que tal procés sigui d'aprenentatge, considerem important afegir la curiositat com a element indispensable de les sessions.

Quant al **pensament crític** i la **reflexió**, ens apoderem de la definició d'Elder, L. i Paul R. (2005): "el pensament crític és el procés d'analitzar i avaluar el pensament amb el propòsit de millorar-lo a través de la seva reestructuració". Aquests mateixos autors culminen una reflexió entorn el pensament crític amb la frase "el pensament crític és el com per obtenir tot el què educatiu". Més pròxim a nosaltres, tant en temps com en espai, Pagès, J. (2018) afirma que "el pensament crític és el que permet a la ciutadania emetre judicis amb coneixement de causa, amb argument".

És d'esperar, per allò subratllat pels autors citats, que el pensament crític sigui la base de la metodologia IUR. La reflexió és el mitjà a través del qual s'han d'assimilar i acomodar els aprenentatges, i el pensament crític permet el lliure-pensament i la reflexió metacognitiva. Els estímuls ja esmentats han de pretendre reflexió i la reflexió ha de pretendre crítica.

Finalment, l'última de les característiques que extraïem del laboratori i de la qual en presentem un suport bibliogràfic és l'**experimentació**. Berrio, A.T. (2009) ens aporta una definició molt vinculada a la ciència de l'experimentació, quan diu que constitueix un dels elements claus del mètode científic i és fonamental per oferir explicacions causals. Considerem molt important que les reflexions es basin en la voluntat de trobar respostes vàlides a bones preguntes, i això ho permet l'experimentació. A més, la mateixa autora afirma que l'experimentació condueix a

un aprenentatge significatiu, així com al desenvolupament d'habilitats que duen els aprenents a investigar, descobrir i crear el seu propi aprenentatge. I encara més enllà, l'autora assegura que una manera de desenvolupar les habilitats que promouen l'adquisició de capacitats i destreses per a un benefici personal és a través de l'experimentació, essent aquest el millor mètode per a propiciar aprenentatge i investigació.

Per la seva part, Bravo A., Gómez A., Rodríguez D., López D., Jiménez M., Izquierdo M. i Sanmartí N. (2011) informen que els experiments treballen la capacitat d'introduir-se en el succeïr de qualsevol tipus de fenomen, amb la finalitat d'aconseguir i valorar informació que permeti establir solucions a una pregunta o un problema. En el cas de IUR, els fenòmens en els quals volem que els usuaris s'endinsin es relacionen amb les característiques de la pròpia metodologia IUR, així com amb els objectius que els responsables estipulin.

4.3.1.3. Edcamp

La societat on vivim no necessita que l'educació transmeti coneixement, sinó que ha de potenciar les habilitats necessàries per aprendre a ser, aprendre a fer, aprendre a pensar, aprendre a conviure i aprendre a aprendre, i és això el que intentem amb la metodologia IUR. L'edcamp és el darrer entorn metodològic referent, que, de nou, ens fa repensar la figura d'educadors i promou el principi de **compartir**. La metodologia IUR es queda amb dues característiques de l'edcamp: l'aprenentatge horitzontal i l'aprenentatge compartit entre iguals.

Quant a l'**aprenentatge horitzontal**, Sierra-Polanco, T.E. (2019) afirma que l'educació horitzontal és una estratègia que promou la reciprocitat com a vincle acadèmic entre educadors i educands. No obstant estar d'acord amb l'autor, nosaltres no ens considerarem educadors malgrat sí els responsables de la generació dels processos educatius que es puguin generar en els espais IUR. Ens considerem artistes educatius, amb la intenció de defugir d'una realitat que expressa el mateix autor: l'aprenentatge vertical. Entre d'altres, la figura d'educador implica

una jerarquia altament marcada per la magistralitat del pensament tradicional a través del rol d'autoritat.

Així com expressa l'autor abans citat, comprenem també que és recurrent pensar que l'educador és qui posseeix el coneixement i, en conseqüència, és el responsable del procés d'aprenentatge de l'educand, quan hauria de ser totalment al contrari. L'horitzontalitat, més enllà de donar alternativa a aquesta realitat, comporta que cada usuari se senti en plena capacitat i confiança per expressar-se com consideri. I per acabar de citar l'autor, la verticalitat proporciona centralitzar les idees i crea una sensació de tensió que dificulta les transformacions socials. Irònic, doncs, seria no apostar per la horitzontalitat.

Escudero, A. (2017) posa l'accent en demostrar que si no es garanteix un treball horitzontal, inevitablement sorgeixen dificultats per transversalitzar òptimament el procés d'aprenentatge. El mateix autor ens fa prendre consciència sobre un fet que ens reafirma en la intenció de mantenir l'horitzontalitat com a característica de la metodologia IUR, i és que el procés horitzontal requereix tenir en compte els interessos i les necessitats de cada procés educatiu per poder garantir que l'aprenentatge sigui inclusiu, col·laboratiu i democràtic, que són característiques inseparables de l'horitzontalitat.

Per conseqüència de tot allò citat, i tal i com hem avançat en el punt anterior, els responsables de IUR no som considerats educadors, per molt que prenguem consciència de la importància que té la part educativa que pretenem generar.

Quant a l'**aprenentatge compartit entre iguals**, Sánchez, G. (2015) fa un anàlisi molt complert de les diferents teories històrico-contemporànies de l'aprenentatge entre iguals, del qual n'extraïem que aquest aprenentatge incideix en el desenvolupament organitzacional, la motivació, el desenvolupament cognitiu i el de la personalitat. La relació lògica entre aprenentatge i el fet de compartir-lo l'estableix Vygotsky quan ens parla de la Zona de Desenvolupament Pròxim, on només s'hi pot accedir en base a relacions socials. Seguint amb el recull d'aportacions proposat per

l'anterior autor citat, hi ha cinc categories que podrien vincular-se a aprenentatges implícits en la pràctica de l'aprenentatge entre iguals:

- Organització i compromís. Característiques organitzatives i estructurals que adopten les interaccions entre iguals a l'hora de pretendre aprenentatge.
- Conflicte cognitiu. Aprenentatge basat en la possibilitat de confrontar diferents punts de vista entre iguals.
- Bastida i gestió de l'error. La cooperació entre les persones que posseeixen diferents competències o aprenentatges.
- Comunicació. Les habilitats de comunicació, diàleg, escolta activa, assertivitat, argumentació, aspectes no verbals i paraverbals.
- Afecte. Les habilitats socials, empatia, inclusió, equitat i relacions treballades a nivell afectiu.

Acabant amb les cites referides als entorns metodològics referents, Castro, M.P. (2018) ens presenta una experiència que li serveix per concloure que les actuacions educatives entre iguals afavoreixen l'adquisició dels aprenentatges, així com la creació d'un clima de convivència igualitari. Aquesta autora afirma que l'aprenentatge compartit entre iguals condueix a l'educació inclusiva.

4.3.2. Avaluació

Per tot allò explicat en l'apartat anterior d'avaluació -4.2.4. Avaluació-, i per tenir la intenció d'avaluar tant els processos com el propi projecte per tal de conèixer el grau d'assoliment dels objectius que ens plantegem, hem referenciat bibliogràficament les característiques de l'avaluació que refermen la metodologia IUR.

4.3.2.1. Avaluació contínua

L'avaluació contínua és un recurs del que ja fa anys que se'n parla. Capó, J., Oliver, X. i Sard, M. (2013) ens la descriuen com aquella que proporciona al professor

informació que el permet intervenir per millorar i reorientar el procés d'aprenentatge, a la vegada que els estudiants tenen majors garanties d'assolir els objectius, en part perquè reben contínuament informació sobre el seu propi ritme d'aprenentatge i, per tant, reben la possibilitat de reorientar-lo per esmenar els errors. L'Espai Europeu d'Educació Superior -EEES- porta temps demanant a l'educació superior que reformuli les metodologies per basar-se en l'aprenentatge de l'estudiant, i estableix que l'avaluació sigui contínua i que es realitzi una valoració integral que medeixi l'assimilació de coneixements i el desenvolupament de competències de l'estudiantat.

Sanmartí, N. (2019) s'expressa de manera coherent amb l'anterior autor, quan afirma que a dia d'avui encara s'interpreta generalment que l'avaluació és el colofó d'un procés d'aprenentatge i no hauria de ser així. Ensenyar, aprendre i avaluar és un únic procés, per tant, hem d'interpretar que l'avaluació ens condueix a l'aprenentatge. La mateixa autora ens informa sobre dos errors que normalment es cometen en relació a l'avaluació. El primer és considerar que l'alumne no té idees prèvies sobre les maneres de fer o pensar, i el segon és creure que l'objectiu de l'aprenentatge és saber repetir les idees o procediments transmesos. Seguint aquesta línia, IUR pretén la reflexió motivada per l'emoció i les experiències pròpies, partint dels aprenentatges previs dels usuaris, a més de considerar l'avaluació una guia per al propi procés d'aprenentatge.

4.3.2.2. Avaluació final

Ja a finals del segle passat Casanova, M. A. (1998) ens definia l'avaluació amb molta claredat a través del seu treball *Evaluación: Concepto, tipología y objetivos*, dins del qual ens explicitava que l'avaluació final, encara que parcial i, per tant, necessàriament compaginable amb l'avaluació contínua, fa referència al final d'un cicle, curs o etapa, però també a la finalització del desenvolupament d'un procés d'aprenentatge. En definitiva, segons l'autora, suposa un moment de reflexió entorn allò assolit després d'un plaç establert per dur a terme determinades activitats i aprenentatges. La metodologia IUR compleix amb les característiques per poder

desenvolupar una avaluació final quan el termini de la seva implementació finalitzi. Una avaluació que permetrà seguir adequant el procés d'aprenentatge de l'usuari, tot i que s'acomiadi dels espais IUR i retroalimentar tot allò planificat i programat per part dels responsables, que han de prendre les decisions oportunes per millorar el plantejament de cares a futures edicions similars. Així doncs, l'avaluació final és imprescindible per prendre l'última decisió sobre el grau d'efectivitat de les activitats en funció de l'assoliment dels objectius i obrar en conseqüència.

4.3.2.3. Autoavaluació

També és Sanmartí, N. (2019) qui ens defineix l'avaluació com un procés intern de qui aprèn, seguint amb la idea d'entendre que l'avaluació és la possibilitadora de l'aprenentatge. L'autora afirma que aprendre comporta revisar els coneixements previs per reconèixer quins canvis s'han de patir o quina evolució s'ha d'adoptar en favor de l'aprenentatge, és a dir, que el propi aprenent ha de promoure un procés d'avaluació de les seves idees inicials i de la presa de decisions per replantejar-les. En conseqüència, que com a responsables de IUR pretenguem una avaluació significa que haguem d'entendre que cada usuari ha d'autoavaluar les seves maneres de pensar, de fer, de comunicar i de valorar, tal com expressa l'autora, i, a poder ser, fer-ho de manera interconnectada, eficaç i eficient, amb el gran objectiu que cada usuari prengui consciència de què cal millorar.

Fraile, A. (2009) relaciona l'autoavaluació amb el treball i l'assimilació de certs valors per part de l'aprenent. Aquesta veritat s'evidencia amb l'entesa que en un procés d'aprenentatge regulat amb una autoavaluació requereix d'una gran responsabilitat per part de l'aprenent. Valors com l'autonomia, la honradesa, la dignitat, la crítica, la participació, el respecte, l'autocontrol, l'autoconeixement i l'autoestima són els que s'aconsegueixen treballar a través d'un procés d'autoavaluació, segons l'autor. És rellevant, doncs, que en qualsevol projecte IUR l'autoavaluació sigui un dels eixos de l'avaluació dels processos d'aprenentatge de cada usuari, en paral·lel amb l'avaluació externa per part dels responsables.

5. Projecte IUR UdG

5.1. Introducció

Amb el **treball groc** hem mostrat la metodologia IUR -4. **Metodologia IUR-** d'una manera general, per tal de poder implementar-la en qualsevol projecte amb intencions educativo-pedagògiques. Aquí comença el **treball vermell**, a través del qual parlem del projecte IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS. Aquesta iniciativa combina la metodologia innovadora que hem dissenyat i la intenció de treballar la competència dels valors IUR en favor d'un canvi de paradigma socio-econòmic amb joves universitaris de la Universitat de Girona el curs 2021-2022.

A través d'aquest treball justifiquem el vincle amb la UdG i tot el que la universitat genera en la línia amb l'Economia Social i Solidària, que és el sistema base alternatiu del qual extraiem la majoria de valors per pretendre el canvi desitjat. I, a més a més, hi exposem de forma concreta les condicions que reuneix el projecte IUR i els elements que el fan possible en aquest context.

5.2. Justificació

5.2.1. UdG

A la UdG hi ha força entitats que treballen en favor d'alguns dels valors relacionats amb l'ESS. Dins de l'Unitat de Compromís Social de la UdG, per exemple, hi trobem tres línies de treball que s'adiuen a la perfecció amb alguns dels valors: Cooperació, Sostenibilitat i Voluntariat. Més concretament, aquesta última línia de treball dona suport a iniciatives socials, solidàries i sostenibles a les quals els estudiants hi poden accedir com a voluntaris. Alguns exemples en són el voluntariat en l'Hort eco-solidari UdG, en Àrees de Joventut Municipals, en Recaptés d'aliments, en dinamitzacions culturals o en acompanyament a joves. Aquests voluntariats es

gestionen en paral·lel a unes formacions obertes a tot l'estudiantat que pretenen dotar de teoria a estudiants voluntaris, desenvolupant cursos d'introducció al voluntariat o d'introducció a l'Agenda de Desenvolupament Sostenible, per exemple. L'entitat ofereix places per desenvolupar una formació i voluntariat amb Pam a pam, des d'on es pretén visibilitzar l'ESS en les comarques gironines.

Més enllà de la UCS, ens interessa saber si des de la Universitat es promou l'ESS com a alternativa laboral per als estudiants que hagin acabat o que estiguin a punt d'acabar la carrera. UdG Ocupació és l'ens universitari encarregat de facilitar l'adaptació professional de l'estudiantat i treballa a través de tres branques diferenciades: Garantia Juvenil (G)Innova, Càpsules de formació i Emprenedoria (Escola de Competències). (G)Innova és un programa paritari centrat en la sortida laboral vinculada a les empreses tradicionals capitalistes. Per una línia semblant es mouen les Càpsules de formació, estretament vinculades al mercat laboral tradicional. La tercera de les branques d'UdG Ocupació, Emprenedoria, intenta treballar les competències ocupacionals també a través de càpsules, però aquestes es centren en valors o habilitats concretes. De totes les que s'hi desenvolupen, malgrat no hi hagi cap intenció al darrere de pretendre competències lligades a l'ESS, la de Comunicació, la de Motivació i la de Networking ens poden ser d'utilitat a l'hora de pretendre competències vinculades amb l'ESS.

Queda palès que la Universitat té com a objectiu treballar alguns dels valors bàsics de l'ESS però no es centra en entendre-la com a alternativa laboral. Tot i això hi ha vida més enllà de les voluntats institucionals: la cultura. La comunitat UdG es desenvolupa amb molta força a través de l'ESS. Hi ha un total de vint-i-cinc associacions -fòrmules jurídiques emparades per l'ESS- gairebé totes gestionades estrictament per estudiants, el que significa que ja hi ha una base cultural arrelada en aquest sector de la comunitat universitària vinculada a aquesta alternativa socio-econòmica. A més, hi ha un total de quatre Càtedres UdG que promocionen l'ESS: la Càtedra UNESCO pel Desenvolupament Humà Sostenible, la Càtedra UNESCO de Polítiques Culturals i Cooperació, que ha organitzat el *I Encuentro de Buenas Prácticas en Cultura y Desarrollo*; la Càtedra de Joves Emprenedors; i la Càtedra de Responsabilitat Social i Sostenibilitat, la qual ens recorda que la responsabilitat social, la sostenibilitat i la solidaritat constitueixen l'eix central de la

Tercera Missió de la universitat. L'objectiu d'aquesta missió ha de ser contribuir a un model d'innovació i de desenvolupament social, cultural, econòmic i ambiental socialment responsable, solidari i sostenible.

5.2.2. Joves

Tal i com s'indica a través del marc teòric del **treball blau**, el jovent juga un paper clau en la nostra societat. No tan sols per la vitalitat que s'associa a la gent jove, sinó que també és clau per a transformar la societat actual i construir un futur més just. És per això que el projecte IUR posa als joves en el focus d'interès. A través d'aquesta iniciativa generem espais de reflexió, participació i relació entre el jovent universitari gironí i els serveis i recursos que tenim al nostre entorn. Aquesta aposta pel jovent presenta dues vessants: els usuaris i els col·laboradors.

Quan parlem de possibles usuaris de IUR ens imaginem un ampli ventall d'individualitats i de col·lectius. Tot i això, en aquest context, parlem d'estudiants universitaris de la UdG. Des del primer curs de qualsevol grau fins a estudiants de màster o doctorat podran participar al projecte IUR que es durà a terme el primer semestre del curs vinent. Tots els estudiants universitaris que formen part d'un equip IURer representen, reflexionen i comparteixen un espai físic i simbòlic destinat a la transformació social. La participació a través de les sessions IUR i l'assoliment dels objectius de desenvolupament personal esdevenen eines per generar agència juvenil, estimular el pensament crític i impulsar aprenentatges col·lectius.

D'altra banda, també comptarem amb joves per dissenyar i ambientar part de les sessions. Tal i com hem mencionat, els valors IUR són l'eix principal entorn el qual esdevindran les sessions del projecte. Per a treballar aquests valors, necessitem persones joves que hagin viscut experiències relacionades amb aquests conceptes o idees representatives de la nostra societat. És per això que, per a gairebé cada sessió de les vint que conformen el projecte, una persona jove del nostre entorn ens donarà el suport d'expertesa en algun dels valors per a ser coherents amb l'ambientació de l'espai i la creació d'estímul d'acord amb aquella temàtica que

treballem. D'aquesta manera visibilitzem i donem suport a l'aprenentatge no formal o informal a través d'experiències viscudes en primera persona i posem en valor el desenvolupament personal i col·lectiu de la gent jove en relació als valors IUR -a continuació- i la transformació social.

5.2.3. Valors IUR

Els valors dels quals ja hem parlat amb anterioritat els anomenem valors IUR, ja que són els que conformen l'eix temàtic d'aquest projecte, també anomenat IUR. La seva elecció s'ha basat en l'aliança entre la nostra pròpia experiència i els valors de l'Economia Social i Solidària. De manera que, en termes generals, hem arribat a concloure que els valors que volem treballar a través de la metodologia IUR són el feminisme, el desenvolupament personal, la cooperació, la sostenibilitat, el compromís social, la democràcia i la creativitat. En l'Annex 2 -9.2. Els valors IUR- hi trobem desglossada la llista d'aquests valors amb els seus subpunts, que seran els que donaran sentit emocional i reflexiu a les sessions del projecte.

5.3. Contextualització

5.3.1. Agents implicats

Per fer possible les pretensions que exposem hem passat per un procés de reflexió on hem compartit i estudiat les possibilitats que tenim d'implementar el projecte. Des de principis de curs ens hem anat reunint amb els agents implicats a la UdG que ocupen posicions estratègiques per aplicar el prototip a la comunitat universitària.

5.3.1.1. Equip de rectorat i Unitat de Compromís Social

En primer lloc vam decidir comunicar les nostres intencions a la Vicerectora d'Estudiants i Inserció Laboral i a la de Territori i Compromís Social, i més endavant al Rector de la Universitat. Els tres representants han format part del desenvolupament del projecte i han contribuït a fer-lo possible a la universitat. No només han contribuït al procés de reflexió i ens han facilitat l'inici del projecte amb la comunitat universitària com a públic objectiu del mateix, sinó que també n'han fet difusió i ens han obert les portes a altres entorns ampliant així la xarxa de contactes a través de la qual s'estén IUR.

Paral·lelament al rectorat, també hem treballat colze a colze amb la Unitat de Compromís Social (UCS) de la UdG. Des d'allà hem rebut acompanyament, assessorament i oportunitats per seguir desenvolupant el projecte IUR. És per això que citem a la UCS més endavant quan parlem de la viabilitat -5.3.2.1. Crèdits de Reconeixement Acadèmic-.

5.3.1.2. Acció UdG

D'aquestes trobades amb l'Equip de Rectorat n'han sorgit modificacions i hem anat adaptant el projecte a curt termini. La primera de les accions ha esdevingut amb la fundació d'una nova associació per a la transformació social a la UdG: Acció UdG. El projecte IUR va més enllà d'una metodologia, ja que té intencions de contribuir a la inclusió social a través de la participació juvenil. Un cop constituïda l'associació, el vincle entre IUR i els membres d'Acció esdevé un dels punts forts del projecte i de la seva viabilitat. Endemés, Acció UdG ens permet que les intencions que tenim amb IUR siguin extensibles i incorporen altres joves com a agents de canvi a través de les iniciatives que han sorgit i sorgiran dels socis fundadors.

5.3.2. Viabilitat

Perquè sigui viable desenvolupar el projecte IUR tal i com es descriu en aquest propi treball, les sinergies entre els agents implicats facilita el desenvolupament del projecte. A continuació, doncs, detallem els aspectes més rellevants que ens permeten desenvolupar el projecte IUR.

5.3.2.1. Crèdits de Reconeixement Acadèmic

En primer lloc parlem dels Crèdits de Reconeixement Acadèmic -CRA-. Des de la UCS s'ofereixen activitats de formació i de voluntariat en la comunitat local a canvi de crèdits. Gràcies al vincle amb aquesta Unitat, IUR formarà part de la xarxa de possibilitats amb especial atenció a la formació teòrica. Els estudiants que passin per les formacions de IUR aconseguiran 2 CRA, amb la possibilitat d'incorporar-se a la part pràctica de qualsevol dels voluntariats per complementar el procés d'aprenentatge. Per tal de poder garantir els objectius establerts en l'obtenció de crèdits, el projecte IUR representa una participació de cinquanta hores equivalents al que es demana des de la UdG per a aquest reconeixement.

5.3.2.2. Espais

En la mateixa línia, la universitat ha cedit un espai propi del Campus Montilivi des del qual hem començat a treballar recentment per fer viable les primeres passes del projecte. En aquest espai d'ús exclusiu desenvolupem totes les sessions del projecte IUR al llarg del curs i contribueix en la relació entre els usuaris i la comunitat universitària. A hores d'ara estem en negociacions amb el Rectorat per aconseguir un segon espai al Campus Barri Vell per oferir opcions descentralitzades. Els edificis d'aquest campus disposen de menys espais, però hi ha la voluntat per part de l'Equip de Rectorat.

Més enllà dels espais propis per desenvolupar les sessions del projecte IUR, la UCS ens permet fer ús d'una sala de la seva propietat situada també al Campus Montilivi, però de la qual no podem tenir-ne l'exclusivitat. Aquest tracte reafirma les bones relacions amb la comunitat i és coherent amb l'espai IUR que va més enllà d'un únic espai físic.

5.3.2.3. Finançament

Tal i com hem fet referència, la viabilitat del projecte IUR passa per la relació que s'estableix amb Acció UdG. La UdG té la possibilitat i predisposició de contribuir en la transformació social de l'entorn universitari i és per aquest motiu que a partir del curs que ve s'ha aprovat una convocatòria d'ajuts per a les associacions que intervinguin en aquesta línia. Des d'Acció UdG es podrà demanar aquest ajut per tots aquells projectes que concordin amb les bases de la convocatòria, d'entre els quals hi trobem IUR.

El projecte IUR disposa d'un pla de viabilitat econòmica -9.3. Pla de viabilitat econòmica- que hem elaborat juntament amb l'Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines a través del qual hem estudiat les possibilitats d'implementar el projecte en diferents entorns. És a dir, presentarem el pressupost de IUR per impulsar aquesta primera edició del projecte a Acció UdG, els membres de la qual decidiran si presentar el projecte com a associació quan s'obri la convocatòria.

A tall de resum, ja sigui a través d'Acció UdG o d'un possible tracte futur vinculat a un concurs públic, la UdG podrà disposar del projecte IUR en funció del número de serveis que li interressi desenvolupar -cada servei equival al treball amb 2 equips IURers i unes estades finals-, el primer dels quals té un cost de 15.492,23€ -3.098,45€ mensuals- i la resta de 10.803,33€ -2.160,67€ mensuals-. Encara que a l'Annex 3 -9.3. Pla de viabilitat econòmica- s'especifica cada detall, creiem oportú que s'entengui que la diferència entre el cost del primer servei i la resta és que amb el primer s'inclou el preu de serveis exteriors, d'amortització i de la formació interna,

entre d'altres, i la resta de serveis no inclouen aquestes despeses. Concebre d'aquesta manera els costos dels serveis IUR possibilita, precisament, la viabilitat del projecte tot i que la UdG decidís desenvolupar exclusivament un servei IUR.

5.4. Proposta didàctica

La denominació del projecte és exactament la mateixa que la de la metodologia. Hem decidit que sigui així en honor a ser el projecte matriu que adopta per primera vegada aquesta metodologia innovadora i que, per tant, permetrà fer els ajustos pertinents.

Aquesta posada en pràctica adopta la forma d'un curs formatiu que té una durada equivalent a un semestre universitari i consta de vint sessions. Les sessions es desenvoluparan dues vegades per setmana amb una durada de dues hores per sessió. Els participants s'agrupen en equips d'entre quatre i vuit persones durant tot el projecte i en una mateixa franja horària. Al final del semestre universitari, les vint sessions es complementaran amb les estades finals d'un cap de setmana que especificarem al llarg d'aquest apartat.

Una de les característiques més notòries del projecte és la campanya de difusió. En l'Annex 4 -[9.4. Campanya de difusió](#)- es detalla tot el pla de comunicació que es llançarà el proper setembre. Tot seguit ens centrem en els objectius i les característiques de la proposta didàctica.

5.4.1. Objectius generals

Els objectius generals parteixen dels reptes que ens proposem als inicis del [treball blau](#) i ens permet centrar el focus en el desenvolupament del projecte pedagògic. És per això que els objectius responen a la pregunta: què volem aconseguir i què volem que aprenguin els usuaris del projecte IUR?

1. Generar sentiment de pertinença al grup per a comprometre's i relacionar-se amb la resta.
2. Identificar les habilitats competencials d'aprendre a aprendre.
3. Estimular el pensament crític a través de la reflexió.
4. Impulsar l'agència juvenil per a la transformació social.

5.4.2. Continguts

Malgrat que considerem necessari ubicar un punt de continguts sempre que es detalla un projecte amb ínfules educatives, aquest punt l'equiparem amb el dels valors IUR -5.2.3. **Valors IUR-**, ja que els continguts que volem treballar a través del projecte són els compresos en el llistat de l'Annex 2 -9.2. **Els valors IUR-**.

5.4.3. Sessions

Les sessions del projecte són la part essencial. Cada sessió és el producte d'un procés creatiu basat en la metodologia IUR que combina els valors IUR. És clau que estiguin vinculats entre sí i que segueixin un fil conductor que esdevindrà un cicle quan arribem a l'activitat final. En l'Annex 5 hi annexem algun exemple detallat de les sessions del projecte IUR a implementar a la UdG -9.5. **Exemples de sessions IUR UdG-**, per tal de comprendre de manera tangible el desenvolupament de les sessions IUR. No obstant això, creiem oportú fer esmena de l'esquema bàsic a través del qual s'interpreta el projecte IUR UdG en base a les sessions.

Les vint sessions del projecte estan agrupades estratègicament per treballar de forma transversal els diferents valors IUR, encara que en favor de l'organització, la viabilitat i l'assoliment dels objectius, parlem de quatre grans blocs centrals i un bloc transversal de sessions comodins i sessions enllaç, a través dels quals garantim la distribució integral equitativa i personalitzada de tots els valors IUR. Més enllà

d'això, cada sessió manté la mateixa estructura i respecta les tres fases de la metodologia IUR: emocionar, reflexionar i compartir.

Per generar un vincle de grup i garantir relacions sanes i de confiança dediquem les primeres cinc sessions al **Desenvolupament Personal**. La primera sessió presenta el canvi de paradigma educatiu i la sessió número sis és l'enllaç entre aquest primer bloc i el següent, que disposa de quatre sessions per tractar allò relacionat amb el **Compromís Social**. El tercer bloc es basa en el treball de la **Cooperació**, el qual, una vegada finalitzat, donarà pas al bloc que es centra en la **Creativitat** i a la preparació de les **Estades Finals**. D'aquesta manera les sessions estan connectades entre sí i els valors IUR es treballen de forma centralitzada, encara que la transversalitat és bàsica per a IUR i, per tant, impregnarà totes les sessions.

Més enllà de la planificació estricta, considerem molt important permetre'ns espais d'improvisació en favor de les necessitats que puguin sorgir en un moment determinat i que no haguem pogut preveure. És per això que reservem dues sessions, les quals anomenem sessions comodins, que ens serviran per poder intervenir si succeeix un dels següents supòsits:

- Passa quelcom rellevant a nivell social que IUR no pot obviar.
- Els responsables de IUR consideren més positiu reprendre la darrera sessió per atendre quelcom pendent i rellevant que passar a la següent sessió planificada.
- Els propis usuaris mostren interès en tractar un tema no previst o allargar-ne un la durada del qual estava més limitada.

Aquest és l'esquema bàsic del projecte quant a les sessions:

Nº Sessió	Nom sessió	Valor IUR / característica principal
Sessió 1	El canvi de paradigma	
Sessió 2	El principi de tot això	

Sessió 3	Expedició a la lluna	Desenvolupament Personal
Sessió 4	La constitució	
Sessió 5	El nostre temps	
Sessió 6	Les manifestacions	Sessió enllaç
Sessió 7	Sense paraules	Compromís Social
Sessió 8	A cegues	
Sessió 9	La música i l'amor romàntic	
Sessió 10	Creences	
Sessió 11	La fàbrica	Cooperació
Sessió 12	El monopoli	
Sessió 13	El preu just	
Sessió 14	La persuasió dels mitjans de comunicació	Creativitat
Sessió 15	Imaginem els futurs	
Sessió 16	Expliquem el que hem fet	
<i>Sessió mòbil</i>		Sessió comodí
<i>Sessió mòbil</i>		Sessió comodí
Sessió 19	Adaptem-nos	Sessions de preparació de l'Estada Final
Sessió 20	Inadaptem-nos	
Estada Final	El recer de l'inadaptat	

El format de les sessions -9.5. Exemples de sessions IUR UdG- està pensat per posar en valor els principis fonamentals de la metodologia IUR -4.1. Principis

fonamentals- i alhora desenvolupar progressivament les característiques pedagògiques que representen el projecte. És per això que s'estructura de la següent forma.

Cadascuna de les sessions s'inicia destinant un espai de connexió entre la sessió anterior i l'actual per entrar, tot seguit, en el desenvolupament de la pròpia sessió. Tal com hem anat informant, cada sessió es divideix en tres fases diferenciades d'acord amb els principis de la metodologia IUR: emocionar, reflexionar i compartir.

El procés d'**emocionar** el pretenem assolir a través d'estímuls i la resolució d'un repte col·lectiu. En aquest espai hi desenvoluparem tot allò relacionat amb l'escape room i les característiques que citem al **treball groc**.

D'acord amb les emocions generades, a la segona fase pretenem **reflexionar** individualment sobre com ens sentim, com ens posicionem i quina relació té aquesta experiència amb la pròpia vida i els coneixements i aprenentatges previs. Aquesta fase d'interpretació de les idees i els pensaments està vinculada al treball de laboratori, relació desenvolupada en el **treball groc**.

L'última fase és amb la que pretenem posar en comú aquest procés d'aprenentatge per generar coneixement col·lectiu, consensuar, debatre i **compartir** com ens ha influït la sessió i de quina manera ha influït en la nostra experiència i en el nostre aprenentatge, amb intencions que aquesta interacció social permeti l'aprenentatge constant. I és en aquest moment on entren en joc les característiques pedagògiques referents a l'EdCamp, també tractat en el **treball groc**. Aquesta fase finalitza amb un espai de **recollida d'aprenentatges** que s'aconsegueix amb l'ús d'una càmera a través de la qual mostrem el procés d'aprenentatge de forma original, creativa i pensant en el sí del projecte IUR. Aquest és un recurs d'autoavaluació que, més enllà que sigui útil per als propis usuaris, els responsables podem emprar en favor del coneixement i la millora d'el projecte. Aquest recurs se suma al de la motxilla IURer, un material que ens serveix per poder recollir de manera creativa les experiències, les reflexions, les opinions i els aprenentatges que cada usuari cregui convenient emmagatzemar, i que, juntament amb la distribució de l'espai, el temps i

el material, forma part de les eines que ens permeten assolir els objectius que ens proposem en cada sessió i en general per al projecte IUR.

La oferta que fem a la UdG es basa en serveis IUR que es poden contractar per separat, en funció del número de serveis que a l'entitat li interressi desenvolupar. Cadascun d'aquests serveis contempla el treball amb dos equips IURers i unes estades compartides entre els mateixos, on cada equip, com a molt, estarà format per vuit estudiants. No hem d'oblidar que, en acord amb la metodologia IUR -4.2.3. **Artistes educatius**-, un dels artistes educatius s'ha de fer passar per usuari de cadascun dels grups i, per tant, en realitat cada equip IURer estarà conformat per 9 integrants.

Com ja hem mencionat anteriorment, el projecte IUR UdG està pensat perquè cada usuari experimenti 50 hores de formació, gràcies a les quals podrà accedir tant a l'obtenció de 2 Crèdits de Reconeixement Acadèmic com a la participació en qualsevulla de les ofertes de voluntariat que la Unitat de Compromís Social ofereix a la comunitat. No obstant això, tal i com es detalla en l'Annex 3 -9.3. **Pla de viabilitat econòmica**-, és important diferenciar les hores de formació per part dels usuaris de les hores de dedicació per part dels artistes educatius, que en són un total de 280 per servei, tenint en compte que cada servei requereix del treball de dos artistes educatius.

5.4.4. Avaluació

Quan parlem d'avaluació ens referim a l'estratègia per garantir l'assoliment dels objectius. D'objectius en trobem d'específics per a cada sessió, però en aquest apartat parlem de l'assoliment dels objectius generals del projecte IUR -5.4.1. **Objectius generals**-.

5.4.4.1. Avaluació contínua

Al llarg de les sessions, tant l'usuari com nosaltres necessitem analitzar el desenvolupament progressiu de cada procés. IUR contempla diferents eines per fer constar l'evolució i per proposar aspectes de millora. És per això que hem creat el concepte de la **motxilla IURer**, un contenidor físic que els usuaris poden omplir d'aprenentatges. Per assolir aquests objectius, la motxilla física consta de material concret: una llibreta de paper reciclat amb material complementari per a les sessions, amb apartats de reflexió i amb altres elements estimulants; i disposa de recursos pràctics per acompanyar el procés de pensament crític que s'experimenta: des d'una cantimplora, fins a un boc'n'roll (embalatge reutilizable). Per a la totalitat de l'equip IURer, i seguint en aquesta línia, al final de cada sessió ens trobem una càmera de gravació a través de la qual es graven per fer quelcom similar a un diari de bitàcola. De forma específica, a cadascuna de les sessions [-9.5. Exemples de sessions IUR UdG-](#) s'hi explica el detall de la relació entre aquests recursos avaluatius i les sessions.

Paral·lelament, tal i com hem explicat, **la nostra participació** com a artistes educatius és clau en aquest procés d'avaluació contínua. En cada equip IURer hi ha un de nosaltres dos d'incògnita entre els usuaris. L'altre artista educatiu roman fora de la sala i segueix el procés de l'equip des d'una càmera web. Això ens facilita poder desenvolupar aquella avaluació necessària per millorar el projecte. Després de cada sessió els artistes educatius dediquem una estona a la recollida d'impressions en base a una observació activa i crítica des dels diferents punts de vista, a l'adaptació de continguts per a la següent sessió i a perfeccionar la metodologia.

5.4.4.2. Avaluació final

Tot i que l'avaluació contínua fa visible el procés, quan parlem dels pilars de la metodologia IUR -emocionar, reflexionar i compartir- també tenim en compte la

necessitat d'aplicar aquests aprenentatges en benefici de la societat. És per això que IUR es complementa amb un acord amb altres entitats de voluntariat per aconseguir un aprenentatge integral que culmina amb la possibilitat de participar en projectes socials, sostenibles i solidaris, ja sigui a través de la Unitat de Compromís Social fent voluntariat en l'entorn universitari o en d'altres contextos. Per aquest motiu, la metodologia IUR desemboca amb una sessió conclouent però no definitiva que anomenem les **estades finals**.

Les estades finals esdevenen una gran part de l'avaluació final del projecte IUR. Una vegada superades les vint sessions, un mínim de dos equips IURers **-4.2.2. Equips IURers-** es trobaran en una casa de colònies durant un cap de setmana. La trobada en aquest lloc, el desenvolupament de les estades i el disseny de la iniciativa segueixen els principis metodològics de IUR, a més d'incorporar nous elements. Les dues sessions anteriors a les estades finals s'enfoquen a aquest propòsit per tal d'identificar les fortaleses del grup i preparar els recursos apresos durant les sessions. Ja dins de la casa de colònies, els dos equips cooperen per a resoldre un repte social prèviament consensuat. Regint-nos pels principis de la metodologia IUR **-4. Metodologia IUR-** ambientem l'espai, generem estímuls emocionals i acompanyem el desenvolupament d'aquesta darrera sessió amb un caire molt més pràctic i experimental dels conceptes i valors treballats en les sessions anteriors. A través d'aquesta sessió extraordinària volem demostrar l'assimilació i l'acomodació dels aprenentatges a través de la resolució de reptes en un entorn de cooperació entre dos grups d'iguals, però desconeguts entre ells. És la millor manera per accedir a una avaluació final que es complementa a l'avaluació contínua i ens permet la millora de la globalitat del projecte de cares a futures edicions.

5.4.4.3. Criteris d'avaluació

Més enllà de tot allò exposat, hem de poder partir de saber quins són els criteris en base als quals considerar quines són les millores amb les que hem de treballar. En aquest apartat ens preguntem si s'han assolit els objectius generals **-5.4.1. Objectius**

generals- que ens proposem. Així doncs, hem elaborat un esquema amb enunciats que ens permeten assenyalar evidències que demostrin l'assoliment -o no- de l'aprenentatge en funció dels objectius generals.

OG 1. Generar sentiment de pertinença al grup per a comprometre's i relacionar-se amb la resta

- Es relaciona amb la resta del grup
- Identifica el seu rol
- Facilita la participació equitativa
- Es compromet amb les decisions preses com a grup

OG 2. Identificar les habilitats competencials d'aprendre a aprendre

- Interpreta la informació
- Identifica el procés d'aprenentatge
- Relaciona els conceptes teòrics amb la seva experiència
- Aplica de forma pràctica els continguts apresos
- Col·labora amb els processos d'aprenentatge amb els iguals
- Transmet aprenentatges de forma horitzontal
- Estableix mecanismes alternatius d'aprenentatge
- Interpreta les experiències com a mètodes d'ensenyament
- Promou la reflexió

OG 3. Estimular el pensament crític a través de la reflexió

- Es qüestiona el que succeeix
- És crític amb els seus actes
- Pensa de forma global i integral
- Identifica les estructures de poder i les posicions socials
- Defineix els privilegis i els diferencia dels drets
- Proposa alternatives de forma constructiva
- Accepta les crítiques constructives
- Valora diferents punts de vista
- S'identifiquen espais de reflexió

OG 4. Impulsar l'agència juvenil per a la transformació social

- Es mostra predisposició per a l'aprenentatge
- Hi ha reconeixement entre iguals
- Es diferencien els estils de participació
- S'estableixen vies de participació
- S'identifiquen els valors, objectius i avantatges de participar a la comunitat
- Es pensa de forma global i s'actua localment
- Es té en compte la inclusivitat en la participació
- Es visibilitzen referents diversos d'empoderament
- S'autoregulen els mètodes de participació

Aquestes evidències, obviat els mecanismes d'avaluació que pretenen una responsabilitat compartida com són el diari de bitàcola i la motxilla IURer, es recolliran a través d'uns indicadors que ens facilitaran la tasca als responsables.

5.4.4.4. Indicadors d'avaluació

Pel que fa als indicadors d'avaluació ens hem de plantejar fins i tot si són imprescindibles. Per al projecte IUR creiem que és necessari identificar l'impacte que genera als usuaris i poder reconèixer el desenvolupament personal que s'experimenta a través de les sessions. És per això que ens preguntem amb quin nivell de qualitat o excel·lència s'han consolidat els aprenentatges previstos en els objectius generals -5.4.1. Objectius generals-. Hem associat diferents nivells d'assoliment per a cada objectiu especificat anteriorment. Com que considerem que cada usuari parteix d'una realitat diferent i aquesta diferència no ha de significar una desigualtat, establim l'avaluació considerant que cada indicador té el mateix valor i, per tant, el resultat avaluat depèn del número d'indicadors assolits en funció del total d'indicadors que hi ha per objectiu, de tal manera que puguem vincular cada usuari amb una de les següents etiquetes:

ENLAIRANT - s'assoleix un 10% dels criteris

EMOCIONANT - s'assoleix un 25% dels criteris

REFLEXIONANT - s'assoleix un 50% dels criteris

COMPARTINT - s'assoleix un 75% dels criteris

IURer - s'assoleix el 100% dels criteris

Per facilitar la tasca d'aquest procés avaluatiu, hem dissenyat uns esquemes en els quals hi consten els indicadors d'avaluació, que provenen dels criteris d'avaluació -5.4.4.3. Criteris d'avaluació- i es conjuguen en funció dels objectius generals -5.4.1. Objectius generals-. Les etiquetes avaluatives de cada usuari, que només serviran perquè nosaltres prenguem consciència de si el projecte progressa en funció dels objectius i, en conseqüència, no es convertiran en judicis públics cap a ningú, partiran del percentatge de compliment dels següents criteris:

OG 1. Generar sentiment de pertinença al grup per a comprometre's i relacionar-se amb la resta

- Es relaciona amb tots els membres de l'equip individualment
- Es relaciona de manera col·lectiva amb l'equip
- Diferencia els estats d'ànim del grup
- Adapta el seu rol en funció de les necessitats grupals
- És conscient de les potencialitats i debilitats del grup
- Manté els límits amb el seu espai personal
- És conscient de les relacions de poder i les deconstrueix
- Cuida el vocabulari i és conseqüent amb les seves propostes
- Escolta de forma activa a la resta de companys
- S'expressa de la manera més oportuna en cada situació
- Proposa idees i participa activament
- És conseqüent amb els seus actes i valors

OG 2. Identificar les habilitats competencials d'aprendre a aprendre

- Aprèn sense un suport extern consolidant els aprenentatges
- Aplica el que ha après
- Reconeix les diferents vies per a sintetitzar informació -visual, auditiva...-
- Transfereix els coneixements de forma horitzontal
- Comparteix els seus aprenentatges
- Aprofita els estímuls de l'entorn per consolidar aprenentatges
- Identifica el procés d'aprenentatge i les seves habilitats i debilitats
- Estableix reptes per a millorar la competència d'aprendre a aprendre
- Aposta per un aprenentatge continu
- Identifica aprenentatges a través de les experiències
- Genera espais de reflexió per a consolidar els coneixements
- Promou actituds educatives en entorns no formals

OG 3. Estimular el pensament crític a través de la reflexió

- Es qüestiona tot el que passa al seu entorn i tracta d'analitzar-ho
- És crític amb el que pensa, fa i diu
- Actua tenint en compte la posició de poder que ocupa
- Comprèn la causa i conseqüències dels seus pensaments
- No censura les seves idees i les gestiona
- És crític amb la realitat
- Proposa alternatives viables i constructives
- És responsable dels seus pensaments, emocions i accions
- Reconeix a l'altre i identifica les seves necessitats
- És conscient de les diferents realitats socials i les té en compte
- Incorpora els diferents punts de vista
- Aprofita els seus privilegis per equilibrar les desigualtats socials

OG 4. Impulsar l'agència juvenil per a la transformació social

- Reconeix el valor de la participació en diferents espais i accions
- Es responsabilitza de l'impacte de les seves accions a nivell social
- Incorpora la perspectiva inclusiva en el seu entorn proper
- Participa en més d'una iniciativa social
- Estudia vies alternatives en els seus hàbits diaris

- Comparteix les reflexions amb la comunitat propera
- Convida a la resta de la societat a ser activa, participativa i reflexiva
- Coneix més d'un servei o espai comunitari que promou la participació juvenil
- El seu discurs va acompanyat d'accions
- Defineix més d'un objectiu que requereix de participació juvenil

6. Recapitulacions

El Treball Final de Màster que porta per nom *IUR, innovació pedagògica per a la transformació social a través de l'agència juvenil* es presenta com a document definitiu, però com l'inici d'un aprenentatge il·limitat que vol conduir cap a una iniciativa personal dels signants i col·lectiva de la comunitat que tot just ara comença.

A través d'aquest document, dividit en tres parts diferenciades pel color dels títols, presentem tot allò que hem considerat rellevant en favor de la contextualització, la justificació i l'entesa tant de la metodologia IUR com del projecte IUR i el seu desenvolupament. Els aspectes positius que es vinculen al treball cooperatiu han beneficiat l'assoliment dels nostres objectius i la motivació respecte les hores que hi hem dedicat. És per això que les tres parts del document les hem treballat conjuntament malgrat que per qüestions burocràtiques haguem de signar-les per separat. Entenem els tres treballs com un de sol i cadascun d'ells pren sentit i rellevància des d'una mirada global.

Amb les següents línies exposem molt breument les sensacions i les conclusions amb les que donem per tancat el Treball Final de Màster.

El **treball blau** és a través del qual exposem els arguments que donen sentit a la proposta compartint la reflexió prèvia i justificant les idees a través d'un marc teòric. També hi consten les problemàtiques, els reptes i les solucions de forma entrelaçada per transmetre la necessitat imperativa de continuar treballant per a la transformació social, impulsar la participació juvenil i renovar els moviments socials,

culturals i pedagògics. El **treball blau** sustenta i valida les nostres idees i opinions i, per tant, les de la metodologia, el projecte i els valors IUR. Les reflexions i les experiències que citem en aquest apartat donen peu al **treball groc**.

El **treball groc** es basa en l'exposició de la metodologia IUR. En primer lloc, expliquem les característiques d'aquest model i, seguidament ho acompanyem d'un suport bibliogràfic que avala i reconeix les intencions educatives. La metodologia IUR és l'eix central d'aquest apartat on s'hi anoten de forma específica i alhora amb perspectiva els principis metodològics i les característiques de la proposta didàctica.

És en el **treball vermell** on desenvolupem el projecte IUR que tindrà lloc a la UdG. Per aquest motiu, expliquem el vincle que ens uneix a la universitat, els agents que s'hi veuen implicats i la relació directa amb la joventut universitària. En aquest darrer treball hi consten les condicions que fan viable el projecte, els objectius d'aprenentatge, el desenvolupament de les sessions i la pertinent avaluació del procés que representa el projecte IUR. La fase actual del projecte és força avançada i el proper setembre viurà la primera edició a la Universitat de Girona. És per això que, de forma més o menys específica, hem anat afegint annexos amb els detalls de tot el projecte i sense els quals no seria el mateix treball. Aquest apartat del treball és el que ens permet concloure que desenvolupar una primera edició en l'entorn de la comunitat UdG és viable, en part gràcies a les bones relacions que tenim amb els agents implicats.

Tanquem el treball amb l'emoció de poder entregar-lo a temps i amb la certesa que el futur lligat al contingut del document ens portarà molts encerts. Seguim treballant en pro de l'execució de la primera edició del projecte IUR a la UdG, ja que encara estem vivint processos de creació i d'emoció en favor de tancar les planificacions de totes les sessions. No obstant això, vincular el TFM amb aquest projecte de vida ens ha permès pressionar-nos temporalment per treballar de valent en el propi projecte, i això ho agraiem. A més, hem de concloure amb l'afirmació verídica d'haver fruit en tots els sentits a l'hora de treballar en equip per assolir els propòsits que hem perseguit amb aquest document. Un dels aspectes definitoris de IUR és precisament el treball en equip, el compartir l'aprenentatge, el cooperar. Fer el treball cooperativament ens ha permès ser congruents i conseqüents amb el nostre ideari i

el nostre missatge, endemés de poder certificar que amb el treball compartit hem assolit moments d'emoció, de reflexió compartida i, en definitiva, d'aprenentatge. Compartir aquesta tasca ha comportat en nosaltres un estat anímic directament vinculat amb l'experiència compartida, tant és així que prenem consciència que l'angoixa que suposa aquest procés ha esdevingut motivació i un espai de cures en un moment crític com el que ens ha tocat viure durant aquest curs.

7. Agraïments

En primer lloc volem agrair al futur honoris causa i tutor del treball Jaume Trilla per la seva dedicació, paciència i seguiment del projecte. En aquesta línia agraïm a la coordinació del màster i a la resta de tutors cadascuna de les parts que pertocuen en relació a les eines i aprenentatges que hem anat incorporant al llarg d'aquest curs, així com per haver acceptat la presentació d'aquest treball compartit tot i les dificultats. I amb total fermesa agraïm a les companyes del màster la seva implicació i voluntat de fer els estudis més complets i enriquidors i les animem amb els seus projectes i treballs respectivament.

Agraïm la col·laboració de la Universitat de Girona amb especial menció al rector Quim Salvi i a la Laura Vall-Ilosera i a la Sílvia Llach, vicerectores d'Estudiants i Inserció Laboral i de Territori i Compromís Social respectivament. Tampoc hauria estat possible presentar aquest treball sense el suport d'en Dani Vidal, amb qui hem compartit el procés de reflexió i una estada de voluntariat vinculada al mapa de Pam a Pam. En aquesta mateixa línia no podem oblidar el suport de l'Ateneu Cooperatiu de Terres Gironines, amb especial menció a la Sandra i a en Joel.

També volem reconèixer el mèrit als equips de treball on hem desenvolupat les pràctiques del màster, ja que han seguit i acompanyat aquest projecte. Per una banda, doncs, agraïments a la Unitat de Compromís Social, amb la Sílvia Lloveras al capdavant, i per una altra banda a l'Estació Espai Jove de Girona i a tot el seu equip, entre el qual la Naila Freixes.

L'agraïment és etern si mirem enrere i ens adonem de la representació i influència que ha tingut l'Associació d'Estudiants de Mestres de la UdG i a totes les militants que ens han acompanyat aquests darrers 5 anys d'activisme en l'educació. A elles es deu gran part del reconeixement i l'energia immensa per donar sentit a tot aquest projecte. Seguint dins de l'àmbit de l'associacionisme no ens podem oblidar d'agrair a la gent d'Acció Social que els darrers mesos han començat a ser part implícita de la iniciativa, sobretot pel vincle que hi ha entre objectius i motivacions.

Agraïm de tot cor a les famílies, parelles, amistats i totes aquestes persones especials que han comprès, respectat i acompanyat la nostra perseverància per convertir un Treball Final de Màster en tot un projecte de vida. Sense elles no hagués estat possible la finalització d'aquest document, i sense elles no serà possible executar el projecte de manera confortable, així que gràcies de cor, i per molts anys puguem seguir celebrant aprenentatges.

Per la teva predisposició, per l'estat d'alegria que sempre mostres quan IUR és el responsable de les nostres trobades, per ser tan fabulosament crític i tan indispensablement reflexiu, perquè sense tu IUR no seria el mateix, gràcies eternes, Sisu.

Gràcies a tu, Edi, pel simple fet d'aconseguir que aquest punt i final tan sols sigui el principi de tot això. T'agraeixo la teva rigorositat, l'empenta i fermesa per fer d'aquest treball una declaració d'intencions més enllà del paper.

8. Bibliografia

Association for Experiential Education (2015). Association for Experiential Education. Recuperat de:<http://www.aee.org/>

Barrado, D. (2020). *Vivimos un punto de inflexión: la generación 2020 y la nueva sociedad*. Telos.

Barraquero, A. (2006). *Comunicación y cambio social en España. Balance, escenarios y perspectivas*. A: SIERRA, F. (coord.) *Iberoamérica: comunicación, cultura y desarrollo en la era digital*. IX Congreso IBERCOM, Sevilla-Cádiz.

Benavidez, V. i Flores, R. (2019). *La importancia de las emociones para la neurodidáctica*. Wimblu, Rev. Estud. de Psicología UCR.

Berrio, A.T. (2009). *La experimentación dirigida como método eficaz de la investigación y del aprendizaje significativo*. Escuela de Ciencias de la Educación. Universidad Nacional Abierta y a Distancia. La Guajira.

Borrás, O. (2015). *Fundamentos de la gamificación*. Gabinete de Tele-Educación. Vicerectorado de Planificación Académica y Doctorado. Universidad Politécnica de Madrid.

Bravo A., Gómez A., Rodríguez D., López D., Jiménez M., Izquierdo M. i Sanmartí N. (2011). *Las ciencias naturales en educación básica: formación de ciudadanía para el siglo XXI*. Cuauhtémoc, México, D.F.

Capó, J., Oliver, X. i Sard, M. (2013). *Evaluando la evaluación continua*. @tic. Revista d'innovació educativa, núm. 10. Universitat de València.

Casanova, M.A. (1998). *Evaluación: Concepto, tipología y objetivos*. De La evaluación educativa. SEP-Muralla. México.

Castro, M.P. (2018). *El aprendizaje entre iguales como metodología de trabajo para la inclusión educativa. Experiencia docente en una escuela de Extremadura*. Revista de Investigación en Educación. Vol. 16.

Consell de la Joventut de Barcelona (2018). *Feu-vos Coop! Guia jove per ser una cooperativa*. Ajuntament de Barcelona.

Contreras, R. i Eguia, J.L. (2017): *Experiencias de gamificación en aulas*.

InCom-UAB Publicacions, 15. Bellaterra: Institut de la Comunicació, Universitat Autònoma de Barcelona.

Coral, A.L. (2014). *Desarrollo de habilidades de pensamiento y creatividad como potenciadores de aprendizaje*. Revista UNIMAR, 30.

Delgado, A.M. i Oliver, R. (2010). *Interacción entre la evaluación continua y la autoevaluación formativa: La potenciación del aprendizaje autónomo*. Revista de docencia universitaria. Universidad de Murcia.

Dewey, J. (1937). *Educación y Cambio Social*.

Diamond, J. (1997). *Armas, gérmenes y acero: breve historia de la humanidad en los últimos trece mil años*. Debate Editorial.

Donald, E. (2016). *Educació en valors i emocions. De la teoria a la pràctica*. Dossiers Rosa Sensat, no 77.

Elder, L., i Paul, R. (2005). *Estándares de Competencia para el Pensamiento Crítico*. https://www.criticalthinking.org/resources/PDF/SP-Comp_Standards.pdf

Escudero, A. (2017). *Aportaciones al proceso horizontal de transversalización de la Educación a Distancia en las instituciones de educación superior*. Revista de la Educación Superior. Universidad Autónoma de Querétaro. México.

Estefanía, J. (2018). *¿realidad o ficción? La recuperación económica, en manos de una minoría*. Oxfam Intermón.

Fernández, A., Masanet, M. i Figueras, M. (2016). *TIC I JOVES Reflexions i reptes per al treball educatiu*. Col·lecció Aportacions, núm. 54.

Ferrer, F. (1908). *La escuela moderna*. Editorial Nobooks.

Ferrés, J., Figueras, M. (2018). *L'educació mediàtica avui, integrar l'emoció a la raó*. Estris.cat.

Fidalgo, A., Sein-Echaluze, M.L. i García, F.J. (2017). *Aprendizaje Basado en Retos en una asignatura académica universitaria*. IE Comunicaciones. Revista Iberoamericana de Informática Educativa. Número 25.

Figueras, M. i Mauri, M. (2010). *Mitjans de comunicació i joves. Anàlisi de la situació, mecanismes d'intervenció i decàleg per a un tractament informatiu adequat de les persones joves*. 1era ed. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Social i Ciutadania. Secretaria de Joventut.

Fraile, A. (2009). *La autoevaluación: una estrategia docente para el cambio de valores educativos en el aula*. Dialnet.

Freire, P. (2004). *Pedagogía de la Autonomía*. Editorial Siglo XXI, México.

Giroux, H. (2019). *All education is a struggle over what kind of future you want for young people*. CCCB. Investigació i Innovació en Cultura. Educació.

Henar, L. i Segales, M. (2015). *Cambios sociales y el empleo de la juventud en España: Una mirada hacia el futuro*. Instituto de la Juventud.

Herrero-Diz, P., Ramos-Serrano, M., Nó, J. (2016). *Los menores como usuarios creadores en la era digital: del prosumer al creador colaborativo*. Revista Latina de Comunicación Social, 71.

Hurtado, P.A., García, M., Rivera, D.A. i Forgiony, J.O. (2018). *Las estrategias de aprendizaje y la creatividad: una relación que favorece el procesamiento de la información*. Espacios. Educación. Vol. 39.

Jorrín, J. (2021). *La deuda exterior de España duplica el PIB por primera vez en la historia*. El Confidencial. Economía.

Kaplún, M. (1987). *Del educando oyente al educando hablante*. Diálogos de la comunicación, nº37. Federación Latinoamericana de Facultades de Comunicación Social.

Mayor, F. (2020). Entrevista d'Esther Peñas. Ethic.

Mora, F. (2013). *Neuroeducación*. Editorial Alianza. España.

Novella, A.M., Agud, I., Llena, A. i Trilla, J. (2013). *El concepto de ciudadanía construido por jóvenes que vivieron experiencias de participación infantil*. Borbón. Revista de Pedagogía. Volumen 65. Número 3.

Novillo, E. (2016). *La Economía Social y Solidaria: una economía para las personas*. Economía Solidaria.

Pagès, J. (2018). Monogràfic. Pensament crític. Perspectiva Escolar.

Parodi J. (2019). *Jóvenes y líderes del cambio social*. Ethic. Sociedad.

Pedreño, J.A. (2020). *La economía social es el mejor antídoto contra la crisis y las desigualdades*. UE Studio.

Pérez, A., Escolano, E., Pascual, M.T., Lucas, B. i Sastre, S. (2015). Metacognición en un proceso de aprendizaje autónomo y cooperativo en el aula universitaria. Revista de educación. Contextos educativos. Universidad La Rioja.

Pineau, P., Dussel, I. i Caruso, M. (2001). *La escuela como máquina de educar*. Paidós Ibérica.

Priede, T., López-Cózar, C., Ruiz, C.A. i Baena, V. (2019). *Descripción de una Experiencia de Aprendizaje basado en Retos para Contribuir a la Transformación Social*. Actas del XIX Congreso Internacional de Investigación Educativa Volumen V. Experiencias innovadoras y desarrollo socio-educativo. Madrid.

Rodríguez, J.R. (2014). *Los recursos tic favorecedores de estrategias de aprendizaje autónomo: el estudiante autónomo y autorregulado*. In Crescendo. Ensayos. Vol. 5

Rodríguez, Y.C. (2016). *Las emociones en el proceso de enseñanza-aprendizaje*. Revista Vinculando.

Rosàs, M., i Torralba, F. (2019). *Som crítics? Fonaments per a una educació compromesa*. Fundació Jaume Bofill.

Salazar, S. (2005). *El aporte de la neurociencia para la formación docente*. Actualidades Investigativas en Educación, 5. Universidad de Costa Rica.

Sánchez, G. (2015). *Aprendizaje entre Iguales y Aprendizaje Cooperativo: Principios Psicopedagógicos y Métodos de Enseñanza*. Revista Ensayos Pedagógicos Vol. X.

Sanchez, L. (2004). *Jóvenes y publicidad: valores en la comunicación publicitaria para jóvenes*. Fundación de Ayuda contra la Drogadicción, INJUVE, Obra Social de CajaMadrid.

Sanmartí, N. (2019). *Avaluar la competència, avaluar per ser més competent*. Anuari d'Educació de les Illes Balears.

Senderi. (2016). *Què passa amb l'educació en valors?*. El blog de Senderi.

Sierra-Polanco, T.E. (2019). *Educación Horizontal: sobre las jerarquías tradicionales en la Enseñanza de las Ciencias Exactas*. Revista Científica. Universidad Distrital Francisco José de Caldas.

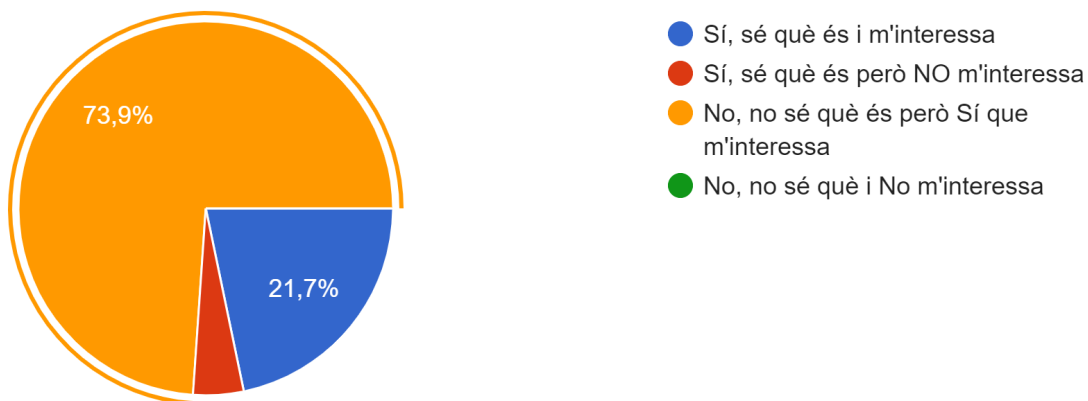
Unión Sindical Obrera. (1961). Carta Fundacional USO.

9. Annexos

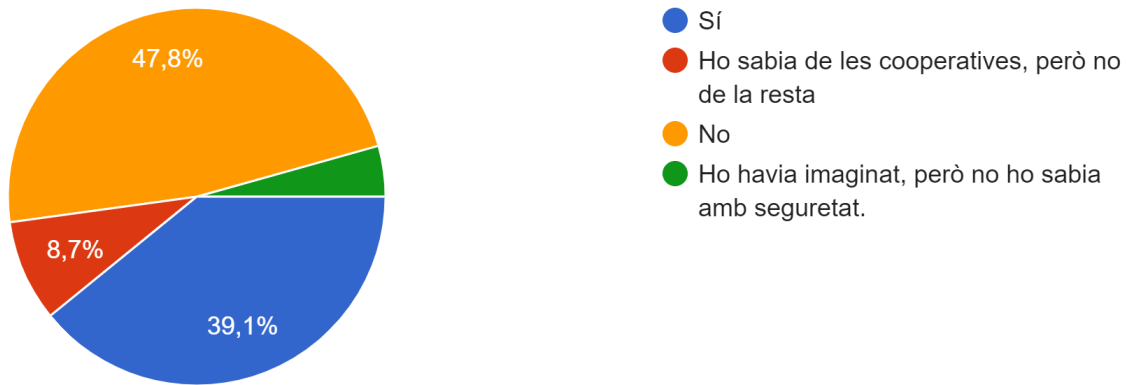
9.1. Enquestes a estudiants sobre l'ESS

Dels 900 estudiants hem rebut 23 respostes. Tot i la poca participació i, per tant, una mostra poc representativa, les respostes són molt significatives. El 80% d'estudiants que han respost es troben entre els 18 i els 20 anys. La persona més jove en respondre té 17 anys i la de més edat 26.

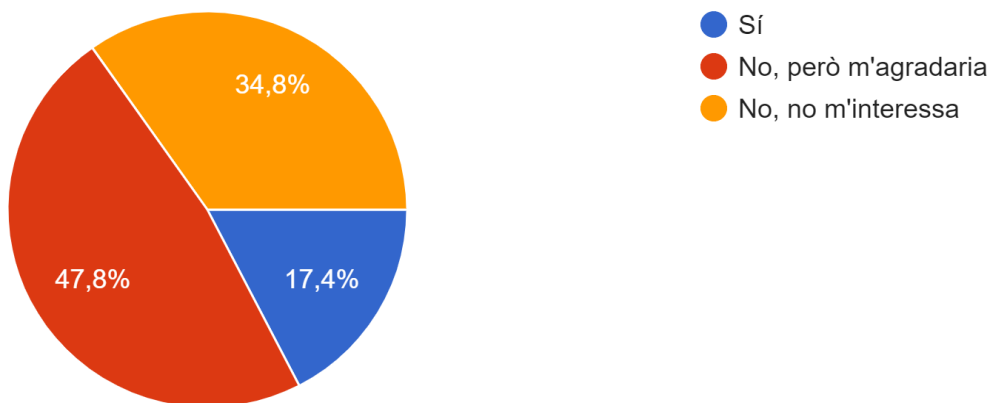
La primera pregunta de l'enquesta era més aviat general i anava enfocada a l'objecte d'estudi d'aquesta recerca. Preguntàvem si coneixen l'ESS i si estan interessades en saber-ne més. Veiem que es desconeix i, a més a més, hi ha un interès significatiu entre les participants. És a dir, un 95% de les enquestades estan interessades en l'ESS.

Per contra, hem trobat una diversitat de respostes més àmplia referent al coneixement de les formes jurídiques de l'ESS. Mentre que un 47% no coneix cap de les possibles estructures, gairebé el 40% és conscient del perfil empresarial en el teixit de l'ESS. Els resultats de la resposta sobre les cooperatives (8,7%) ens deixa entreveure, com especulàvem, que tot i que les cooperatives estan en un moment emergent, encara no s'ha estès de forma normalitzada.

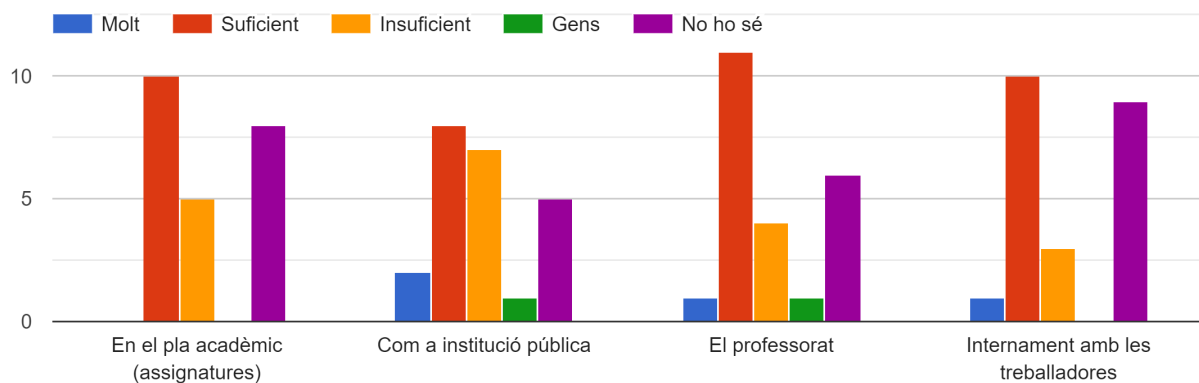
Amb la pregunta següent volíem saber quina participació hi ha entre les estudiants en entitats de l'ESS. I tant a dins com a fora de la UdG ens hem adonat de que més d'un 50% de les participants no formen part de cap entitat ESS però els hi agradaria.

Molt lligada a aquesta resposta hi trobem la importància de l'associacionisme dins la universitat. Ja que la gran majoria (més del 70%) de les participants formen part d'ASEM: l'Associació d'Estudiants de Mestres.

D'altra banda, hem preguntat quina percepció tenen les estudiants en relació a la UdG com a entitat promotora dels valors de l'ESS. Tot i que hi ha un elevat grau de desconeixement, la percepció és més aviat positiva.

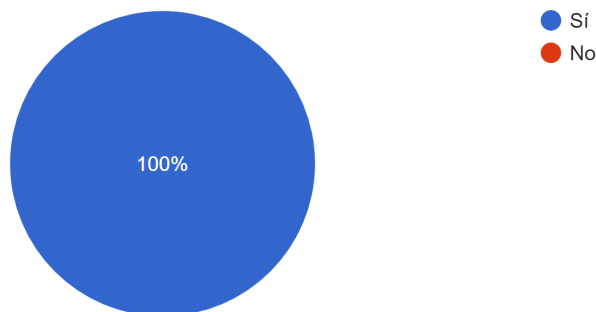
Creus que la UdG fomenta l'ESS?

I, ja per acabar, la darrera pregunta va molt lligada a la primera i coincideix amb la intenció de l'estudi i amb l'interès de l'estudiants per implicar-se en el que representa l'ESS.

Creus que les estudiants de mestres hem de rebre formació en valors d'ESS (equitat, sostenibilitat, compromís social, cooperació, solidaritat, participació, democràcia, transparència i creativitat)?

23 respostes

En el procés de difusió hem generat espais improvisats en el que les enquestades han pogut fer un seguit de propostes de millora o suggeriments dels quals en destaquem els següents:

- "Donar més informació sobre l'ESS en l'enquesta": tot i que no ho teníem clar, vam decidir no ser més concrets. Creiem que podria haver desvirtuat la primera pregunta sobre si es coneix l'ESS.
- No hem preguntat pel gènere: ara ens n'adonem que pot ser un element a tenir en compte ja que els propis graus de mestres tenen diferents proporcions en relació al gènere de les estudiants

- No hem arribat a un gran nombre d'estudiants: respostes poc representatives però molt significatives. Hem fet difusió a través de les delegades de classe i de l'ASEM (Associació d'Estudiants de Mestres). D'aquesta reflexió ens quedem amb la falta d'interès per part de les estudiants en participar en estudis de recerca o en la vida universitària en general més enllà del pla acadèmic.

Com a conclusió de tot plegat confirmem la hipòtesi inicial: La xarxa d'Economia Social Solidària (ESS) no arriba a les estudiants universitàries de mestres de la UdG, i confirmem la resposta afirmativa a la pregunta inicial: Coneixen i s'interessen per l'Economia Social Solidària les estudiants universitàries de mestres?

A més, extraïem els següents resultats:

- Sobre Quina presència hi ha del sector de l'ESS en la UdG?
 - Més d'un 70% de les enquestades ens informen que formen part de moviments associacionistes estudiantils, encara que no prenen consciència que aquest sector estigui relacionat amb l'ESS (destaquem ASEM)
 - Des de la UdG es treballa en favor de la pràctica i l'assoliment de varis valors sense els quals l'ESS no seria viable. L'entitat no té com a objectiu promocionar l'ESS com a alternativa socio-econòmica, encara que sí que mostra interès per a la responsabilitat social. I potser per això gran part de la comunitat universitària es desenvolupa en moviments associatius i voluntariats, essent aquest últim factor el que posiciona a la UdG com la Universitat espanyola capdavantera.
- Sobre Hi ha alguna línia docent que tracti l'ESS en els estudis de mestres?
 - Pel que perceben les estudiants enquestades: desconeixen la influència de valors de l'ESS a la Universitat en general. Tot i això, destaca una percepció positiva en relació al pla acadèmic dels Graus de Mestres i una valoració negativa pel que fa la UdG com a institució pública. Per la qual cosa interpretem, ajudant-nos de l'experiència personal que no hi ha una línia docent que tracti l'ESS en els estudis de mestre. No obstant això, la difusió de valors de l'ESS emana de la voluntat d'algunes mestres mentre que nosaltres proposem que es presenti com a competència didàctica per formar en els

valors relacionats amb l'ESS, i d'aquesta manera afavorir que la societat es desenvolupi amb major facilitat en un entorn socio-econòmic alternatiu.

- Sobre És possible implantar l'ESS en l'àmbit educatiu formal?
 - Un dels objectius de l'Educació Formal, entenent-la com a educació polititzada, és defensar l'estructura social establerta en favor del sistema capitalista. Això fa que ens sigui difícil de comprendre que aquesta -l'Educació Formal- pugui ser una via que ens permeti introduir el canvi. Però és precisament per això que no busquem la intervenció de l'Administració amb una modificació del Currículum, per exemple, sinó la competència de les estudiants de mestres, la crítica de les quals ens permetrà introduir l'ESS, centrant-nos en els seus valors, en l'Educació i, en conseqüència, en la societat.
- Sobre Hi ha estudiants de mestres que coneixen l'ESS?
 - Un 74% ho desconeix.
 - Més del 70% es desenvolupa en l'àmbit de l'ESS, sense ser-ne conscient.
- Sobre Hi ha estudiants de mestres interessades en l'ESS?
 - Sí (95%) i a més un 50% volen formar part d'entitats d'ESS dins i/o fora de la UdG
- Sobre A través de quins canals podem arribar a les estudiants interessades en l'ESS?
 - No hem arribat a un gruix representatiu de les estudiants de mestres. Els canals més útils han estat els grups de whatsapp de militants i de difusió referent a ASEM. No hem demanat col·laboració de mestres ni de secretaria acadèmica per fer-ne difusió a través de les sessions on-line o del correu.
- Sobre Valorem altres canals de comunicació a partir d'ara?
 - Creació d'una coop per fer-ho possible (presència a les aules, difusió de projectes i altres agrupacions ja existents, assessorant i acompanyant...)

9.2. Els valors IUR

1. Feminisme
 - 1.1. Desconstrucció - empoderament
 - 1.2. Equitat
2. Desenvolupament personal
 - 2.1. Intrapersonalitat
 - 2.1.1. Autoconcepte
 - 2.1.2. Autoestima - confiança
 - 2.1.3. Gestió emocional
 - 2.2. Interpersonalitat
 - 2.2.1. Habilitats socials
 - 2.2.1.1. Assertivitat
 - 2.2.1.2. Escolta activa
 - 2.2.1.3. Diàleg
 - 2.2.2. Relacions sexoafectives
 - 2.3. Xarxes socials
3. Cooperació
 - 3.1. Cohesió social
 - 3.2. Treball en equip
4. Sostenibilitat
 - 4.1. Consum
 - 4.2. Sostenibilitat ambiental
5. Compromís social
 - 5.1. Solidaritat
 - 5.2. Inclusió
 - 5.3. Ètica
 - 5.4. Transformació social
6. Democràcia
 - 6.1. Participació
 - 6.2. Repartiment dels recursos
 - 6.2.1. Supervivència energètica
 - 6.2.2. Sobreconsum

6.3. Crítica constructiva

6.4. Condicions socials

7. Creativitat

9.3. Pla de viabilitat econòmica

1 servei IUR per UdG = 2 equips IURers + 1 estades
16 usuaris

Hores formació servei IUR UdG per usuari		
20 sessions	2h	40h
1 estades	10h	10h
Total		50h

Hores dedicació servei IUR UdG per artista educatiu		
1 campanya de difusió	60h	60h
20 sessions x 2 equips IURers	2h pre-sessió	80h
20 sessions x 2 equips IURers	2h sessió	80h
20 sessions x 2 equips IURers	1h post-sessió	40h
1 estades	10h preparació	10h
1 estades	10h estades	10h
Total		280h

Cost 1r servei UdG		Total servei (5 mesos - 280h)	Total mes
Sous	2000€ per cada 120h	4.666,67 €	933,33 €
	2 artistes educatius	9.333,33 €	1.866,67 €
Autònoms	300 x2/mes	3.000,00 €	600,00 €
Casa de colònies	40€/persona x 18persones/estada	720,00 €	144,00 €
Subscripcions	Revistes educació + plataformes varies	250,00 €	50,00 €
Assegurances	RC Professional (tenint en compte estades)	250,00 €	50,00 €
Serveis exteriors	Gestoria	1.250,00 €	250,00 €
Formació interna	1 curs l'any per persona de mitjana		

	- 200€ de mitjana per any	100,00 €	20,00 €
Amortització	Tlf + comunicació	88,90 €	17,78 €
Material		500,00 €	100,00 €
Total		15.492,23 €	3.098,45 €

Cost demés serveis UdG en paral·lel al primer		Total servei (5 mesos - 255h)	Total mes
Sous	2000€ per cada 140h	4.666,67 €	933,33 €
	2 artistes educatius	9.333,33 €	1.866,67 €
Casa de colònies	40€/persona x 18persones/estada	720,00 €	144,00 €
Assegurances	RC Professional (tenint en compte estades)	250,00 €	50,00 €
Material		500,00 €	100,00 €
Total		10.803,33 €	2.160,67 €

9.4. Campanya de difusió

En un primer moment, a través de l'anàlisi DAFO, valorem les condicions de viabilitat de la campanya, per després prosseguir amb el detall i les característiques de la pròpia campanya.

DAFO

Debilitats

- No tenim expertesa en el món de la comunicació
- No optem a un pressupost per finançar la campanya de comunicació
- No es coneix ni l'associació **Acció UdG** ni el projecte **IUR**
- No utilitzarem les xarxes socials digitals més convencionals
- No podem arribar a totes les persones que conformen el públic potencial
-estudiants de doble titulació, estudiants que compaginin estudis i feina...-

Amenaces

- Depenem de la iniciativa i de la motivació de les estudiants que se sentin interpel·lades

- La campanya és *offline*, el que significa que si la situació d'emergència per la Covid es complica, es pot veure amenaçada
- Hi ha altres formacions i cursos que ofereixen CRA i/o l'accés al voluntariat
- La campanya requereix que el públic potencial no perdi ni l'interès ni la intriga respecte a la mateixa.
- La campanya requereix que s'apel·li a l'emoció individual de qui s'interessi
- Part de la campanya ha de desembocar en la formació de 4 grups de 8 persones -amb l'acceptació de 4 persones per grup com a mínim-
- La campanya ha de ser adient al projecte pedagògic quant a expectatives
- Ens podem trobar en la situació en la qual el projecte -amb la campanya inclosa- no depengui estrictament de nosaltres dues
- Hi ha eleccions a Rectorat a principis del curs vinent, fet que pot suposar inestabilitat en la viabilitat del projecte -inclosa la campanya-
- Es requereix implicació setmanal per part de les usuàries

Fortaleses

- Les dues responsables tenim iniciativa, motivació i il·lusió per a desenvolupar el projecte i la campanya
- La campanya parteix de la pròpia creació de les responsables de l'execució de la mateixa
- La campanya de comunicació forma part del projecte, de tal manera que participant en la difusió se supera el primer repte del projecte
- La campanya és innovadora i creativa, i no permet la indiferència del públic
- Tant el projecte com la campanya no demanen cap mena d'inversió monetària per part de les participants
- Coneixem l'entorn on es desenvolupa el públic potencial
- Coneixem els interessos i les motivacions de l'estudiantat
- Tenim vincles socials que afavoreixen la viabilitat del projecte -inclosa la campanya-
- Som membres actives de la comunitat on desenvoluparem el projecte -inclosa la campanya-
- Oferim 2 Crèdits de Reconeixement Acadèmic a cada estudiant que passi pel projecte

- Oferim accés directe als voluntariats UdG a cada estudiant que passi per IUR
- La UdG es fa càrrec de la viabilitat del projecte, referent a infraestructures, consums i costos de les hores de dedicació
- Fem que les joves se sentin part de les solucions
- Generem expectatives i un clima motivador de misteri i esperança
- Les responsables som joves

Oportunitats

- No existeix una iniciativa comunicativa que ens pugui fer competència -si més no en el nostre entorn pròxim-
- Existeix un malestar habitual motivat per la formalitat i la monotonia de la vida universitària
- La campanya posa en valor a la joventut, que és la categoria social de qui dependrà el futur
- La campanya recolza un projecte que porta una nova metodologia en un entorn on la magistralitat s'aguanta per resignació
- L'entorn universitari és un contenidor de reflexió i crítica

Objectius. *Què volem aconseguir?*

- Viralitzar IUR a través de la generació d'un ambient de misteri
- Atraure l'atenció i interpel·lar a les estudiants crítiques i creatives
- Motivar a les estudiants interpel·lades a contactar amb nosaltres i començar el primer repte: que liderin elles la campanya

Públic. *A qui ens dirigim?*

- Estudiants de qualsevol grau o màster de la UdG sense tenir en compte els centres adscrits -1 escola i 8 facultats-
- Futures estudiants de la UdG -Jornades de Portes Obertes i sessions de presentació-

- En cas d'obtenir més demandes que nombre de places ofertades -32 per semestre- la selecció es farà segons un perfil pròxim a:
 - Motivació per canviar l'entorn social
 - Treball en equip
 - Creativitat
 - Debat, reflexió i pensament crític
 - Iniciativa
- Tot i que formen part de la campanya, les següents estudiants queden fora del públic potencial del projecte:
 - Aquelles que no tinguin una franja horària de matins o tardes disponible -dobles titulacions i estudiants que treballen-
 - Aquelles que no es mostrin interessades, ni motivades, ni amb la iniciativa suficient per contactar amb nosaltres d'acord als estímuls situats pels entorns universitaris.

Desenvolupament. *Com ho farem?*

1. Viralització

- Missatge genèric -no personalitzat- molt creatiu, en femení genèric i amb paraules clau enviat per whatsapp a diversos grups en el que es demana que se segueixi passant a grups UdG, on consta IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS, però cap contacte, i s'animi a seguir la imatge IUR per poder establir confluències.
 - Exemprar:
 - PER FII!
Es diu que s'està creant un moviment de transformació social a la UdG. No se'n sap massa cosa, però se sent parlar d'un projecte anomenat IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS que busca estudiants crítiques i amb iniciativa que vulguin sumar-se al projecte. Corren veus que l'organització de IUR està fent els primers passos per aconseguir estudiants implicades, però ni a les xarxes ni a internet hi ha res publicat al

respecte i no hi ha cap contacte enlloc. Passeu aquest missatge a grups de classe i estigueu atentes a futurs moviments. Esperem saber-ne més en breus.

2. Estimulació

- Missatges físics repartits pels centres que apel·len a la crítica i la creativitat i en els que hi apareix IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS acompanyats d'un telèfon/correu de contacte.
 - Exemples
 - Missatge escrit trobat prop d'una finestra
 - *Per què entres per la porta, si pots entrar per la finestra?*
 - Missatge escrit trobat prop d'entrades d'aules
 - *Tu també dubtes que el professorat en sàpiga més que tu?*
 - Missatge escrit trobat en els lavabos
 - *Aquests lavabos estan separats per sexes o perquè no hi hagi sexe?*
 - Missatge escrit trobat en sostres o punts morts dels centres
 - *Si em llegeixes, el teu punt de vista m'interessa.*
 - Missatge escrit trobat en qualsevol punt dels centres i/o en les pissarres de les aules
 - *Competir és patir en companyia, i m'és igual què en pensis.*
 - *Et coneixes?*
 - *Estar en el pou significa tenir la possibilitat de sortir-ne.*
 - *La meva zona de confort és aquella que es troba lluny del capitalisme.*
 - *Respecte a la frase poder és voler, voler és voler i poder és poesia.*
 - *El major enemic del coneixement no és la ignorància, sinó l'escepticisme.*
 - *Deixa de buscar la millor versió de tu mateixa. Crea-la.*
 - *En la vida unes vegades es guanya i d'altres s'aprèn.*

- *La perfecció existeix? Sí, i puc convèncer-te.*
- *Creus que hi ha moments que perds el temps? Llavors, si no el trobes, com avances?*
- *Sense la infelicitat, la felicitat no existiria; i mentre existeixi la infelicitat, la felicitat és un privilegi.*
- *Escull: destí, casualitat o sort?*
- *Si m'enganyes una vegada la culpa és teva, si m'enganyes dues, és meva.*
- *Si vols comunicar quelcom sense donar peu a interpretacions, calla.*
- *La TORTUGA és l'evolució lèxica d'una ORUGA ploranera.*
- *No som més que una conjunció del verb ser. Passem de l'érem al som mentre ens basem en un serem que mai serà.*
- *He tingut tant temps per pensar que necessito temps per pensar.*
- *Val més conèixer que ser conegut. O potser no.*
- *Ets feliç?*
- *La mort és una concepció social, i qui no ho accepti morirà.*
- *Els estereotips són la desgràcia de la societat. I això és un estereotip.*
- *Com de privilegiada et sents avui?*
- *Si masturbar-se és delictes, tothom que em llegeixi complirà condemna*
- *A tu també t'agrada tirar-te un pet i gaudir-lo amb companyia?*
- *Quants miralls has trobat atractius avui?*
- *Canviaries la meitat del que saps per tot el que desconeixes?*
- *Tenir remordiments és el preu de l'atreviment. Atreveix-te!*
- *Tu també tens cadàvers a la nevera?*

- Ara llegiràs una paraula. Què és el primer que et ve al cap? Déu

3. Motivació

- Missatges personalitzats enviats a aquelles estudiants que es posin en contacte amb nosaltres que pretenguin mantenir la motivació, les comenci a implicar en el projecte i ens aportin informació rellevant.

- Exemple:

- Benvolguda Anna,

Sóc IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS. Et dono les gràcies per establir contacte amb mi. Tot i saber que no tens gaire informació sobre mi, sé que aquesta relació serà molt beneficiosa per la societat. De fet, si et sembla bé, a partir d'ara em pots tractar de IUR, a seques.

No puc explicar-te gairebé res sobre mi, ja entendràs el perquè. Tan sols puc dir-te que necessito estudiants UdG amb compromís vers la transformació social i que compleixin amb el següent perfil:

- Persona crítica, creativa i amb iniciativa.
- Estudiants amb matins o tardes disponibles.

Si compleixes aquest perfil o similar, ets la persona que estic buscant, així que des d'aquest mateix moment tenim un objectiu comú: la transformació social.

Que el fet de conèixer-me poc no t'espanti, ens portarem bé segur, bàsicament perquè no ens trobarem mai i el nostre contacte serà sempre a través del Whatsapp o el correu electrònic.

Et faig saber que el primer repte al qual t'has d'afrontar és el de crear un equip per la transformació social. Necessites mínim una estudiant UdG i màxim tres per conformar aquest equip. No és gens important que us conegueu, sinó que la resta d'estudiants compleixin amb un perfil similar al teu, i que tingueu disponibles les mateixes franges (o matins o tardes). Així que la

teva tasca és la de vendre'm sense conèixer-me. És difícil, ho sé, però si ho aconsegueixes em demostraràs que ets competent, i podràs optar als beneficis que ofereixo a les estudiants que m'ajuden, com per exemple Crèdits de Reconeixement Acadèmic, espais únics, accés directe a voluntariats...

No vull parlar gaire més perquè vull mantenir aquesta intriga com a mínim fins que em presentis el teu equip.

Davant del que t'he exposat tens dues opcions:

1. Oposar-te a acceptar la proposta. Llavors et demano que em responguis amb el següent contingut:

- "Gràcies IUR, però no."
- Motius que et porten a denegar la proposta.
- Motius que t'han portat a contactar amb mi, i si és un dels missatges escrits pels centres, quin i en quin centre.

2. Acceptar la proposta. Llavors et demano que en la resposta m'hi posis el següent:

- "Gràcies IUR, avui comença tot."
- Motius que et porten a acceptar la proposta.
- Motius que t'han portat a contactar amb mi, i si és un dels missatges escrits pels centres, quin i en quin centre.
- Dades personals (nom, cognoms, número UdG, grau, curs, edat, número de telèfon i correu electrònic).
- Quina franja tens disponible? Matins o tardes?
- Descripció concisa de tu (màxim 13 paraules).

Una vegada em responguis sabré quina opció hauràs escollit i, si és la segona, et faré arribar els passos a seguir perquè la nostra amistat prosperi.

Qualsevol dubte que tinguis ja saps on trobar-me.

Sé que la decisió que prenguis serà la millor que pots prendre.

Sent la llibertat.

Atentament,

IUR

L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS

4. Implicació

- Missatges personalitzats enviats a aquelles estudiants que escullin la segona opció exposada en l'anterior missatge.

- Exemple:

- Benvolguda de nou.

No és tan grata per mi aquesta notícia com ho és per la comunitat que t'envolta. Et necessito tant com et necessita el teu entorn social i com et necessites a tu mateixa, reflexiona-hi.

Gràcies per fer el pas endavant tot i no saber amb certesa què és el que se't demana. Has escollit la segona opció i, per tant, seguim vinculades.

Ara t'insto a contactar-me de nou tan aviat com puguis formar el teu equip. Recorda que, contant-te a tu, podeu ser de 2 a 4 estudiants. Una vegada tinguis les persones adients, recorda que han de complir amb un perfil similar al demanat en l'anterior missatge perquè tot funcioni, escriu-me de nou amb un missatge on consti:

- Nom del grup.
- Nombre de persones que el conformeu.
- Dades personals de cada persona (les mateixes que t'he demanat en l'anterior missatge).
- Descripció concisa del grup consensuada entre totes les membres del mateix (màxim 14 paraules).

Per aconseguir la gent adequada, et recomano que enviïs als grups de Whatsapp que tinguis en el que s'hi trobin estudiants UdG un missatge tipus:

- Atenció!!

No sé si heu sentit a parlar de IUR, L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS, no en sé massa res, però

busquen estudiants crítiques, creatives i amb iniciativa. Si és el cas d'alguna de vosaltres i us interessa la transformació social, obriu-me per privat, si us plau.

Lògicament, no és obligatori que ho facis, però és recomanable, ja que els grups no han de ser d'amics, sinó de persones amb objectius i perfils similars. Si acceptes la recomanació, tingues en compte adaptar el missatge que et proposo a la teva manera de parlar, i si algú et contesta, llavors només faltaria que tingui la mateixa disponibilitat que tu (matins lliures, o tardes lliures). Si és que sí, ja tens a una companya!! Una altra manera és presentar oralment un text similar a les classes, en grups de PAT, en reunions de representació, en trobades d'associacions... Quan aconseguis la primera companya de grup, aquesta tasca la podeu fer juntes, que sempre motiva més.

Una vegada rebi aquesta nova informació rebreu noves notícies com a grup. No et dono un temps màxim per presentar-me el teu grup, però si altres estudiants em presenten més grups, és possible que no pugui acceptar el vincle amb totes elles, així que quan abans el tinguis, millor.

Molta sort en aquesta nova aventura i molts ànims.

IUR

L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS

5. Preparació

- Missatges personalitzats enviats a les estudiants d'aquells grups presentats que puguem gestionar perquè accedeixin a les sessions formatives.
 - Exemple:
 - Benvolgudes Meravelles,
D'entre tots els grups que se m'han presentat, vosaltres sou un dels escollits per seguir amb mi. Necessito que em confirmeu si totes les membres del grup teniu el XXXXXX cap de setmana de XXXXX disponible, ja que farem unes colònies on haureu de

demostrar que realment sou el millor equip per la transformació social. Per arribar a la competència que us requeriré a les colònies, on haureu de resoldre reptes, us ajudaré oferint-vos espais on us coneixereu, gaudireu i compartireu experiències emocionals i reflexives. Per poder gestionar tot això hem estipulat 20 sessions (20 franges horàries durant les quals podreu accedir als meus espais) que en el vostre cas es desenvoluparan els XXXXXXXX i els XXXXXXXX de XXXXXX a XXXXXX de XXXXXX, d'ara fins al XXXXXXXX, per tant no us ocuparé massa temps. Entenc que no heu de tenir problema perquè una de les condicions era que tinguessiu lliure XXXXXXXXXXXX.

Així doncs, de seguida que pugueu, informeu-me que no teniu problema per reservar-vos el cap de setmana de les colònies.

Tingueu en compte que no haureu de pagar res ni per les sessions ni per les colònies. És la UdG la que s'encarrega de tot plegat, apostant per la transformació social.

Espero notícies.

IUR

L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS

6. Vinculació

- Missatges personalitzats enviats a aquelles estudiants que formin part dels grups que hagin informat favorablement a la disponibilitat preguntada.
 - Exemple:
 - Benvolgudes Meravelles,
Gràcies per la vostra resposta. És en aquest precís moment que podem parlar d'un vincle efectiu entre IUR i les Meravelles. Estic extasiada de l'emoció que aquest fet em genera!
A continuació us exposo els dies que us heu de reservar, durant el qual es desenvoluparan les sessions on participareu. És important que ningú falti en cap de les sessions (les anomenem

sessions per entendre'ns, però no us espereu res similar a una classe).

Calendari:

- Sessió 1: XX de XX de XX
- ...
- Colònies: del XX de XX de XX al XX de XX de XX

Aprofito per informar-vos que aquestes sessions les compartireu amb altres grups. Com a molt sereu 10 estudiants que compartireu l'espai i sempre sereu les mateixes durant tot el procés. M'interessa molt que no us conegueu fins que comencem, així que no sabreu quins són els altres grups fins al moment de començar amb la primera sessió.

La persona del grup que va contactar amb mi per primera vegada sap que no ens veurem en cap moment, per tant, una vegada comenceu les sessions, tot dependrà de vosaltres, de la vostra motivació, de la vostra emoció i dels estímuls que us empenyin a reflexionar.

Aproximadament una setmana abans de començar la primera sessió rebreu informació sobre com fer-ho per iniciar-la, mentrestant un consell: doneu-vos l'oportunitat de viure sense límits.

Amb estim,

IUR

L'EXPERIÈNCIA DE VIURE SENSE LÍMITS

Aquests missatges són exemples per aterrar la proposta. En segons quins casos contemplem missatges més visuals o il·lustradors com ara una infografia o un videotutorial bàsic amb les instruccions i els passos a seguir.

Canals. *Com ho expliquem?*

Tot i haver explicat els continguts dels missatges, aquest apartat ens permet determinar els mitjans a través dels quals comunicar allò desitjat. Hem de fer especial menció a la voluntat ja expressada de no usar les xarxes socials més

convencionals i desenvolupar la campanya -en la seva essència- de manera *offline*. Així doncs, els canals a usar són els següents:

- Boca-orella
 - A les classes
 - A les reunions de representació
 - A les trobades d'associacions
 - Aprofitant la participació de tota la comunitat -estudiantat- PAS i PDI)
- Missatges físics
 - En entorns UdG
 - Que interpel·li a les estudiants amb crítica i creativitat
 - Amb un contacte IUR
 - Dins les carpetes de la UdG que es reparteixen cada any
- Whatsapp i correu electrònic
 - Únics canals en línia
 - Personalització dels missatges
 - Grups concrets

9.5. Exemples de sessions IUR UdG

Sessió 1 - El canvi de paradigma	
Espai	Aula E-063 Facultat de Ciències Econòmiques UdG
Material	1 pissarra
	1 ordinador
	9 cadires disposades com en una classe magistral
	1 càmera de vídeo
Temporalitat	2 hores
Continguts	Autoconcepte
	Autoestima
	Transformació social

	Condicions socials
Objectius	Identificar els elements principals de l'educació tradicional que hem experimentat.
	Diferenciar models educatius i valorar l'educació més enllà de la formal.
	Repensar estratègies d'aprenentatge en favor d'aprendre a aprendre.
Desenvolupament	<p>Connexió amb sessió prèvia</p> <p>Volem dedicar aquesta sessió a entendre el canvi de paradigma que proposem sobre el concepte d'aprendre. La darrera sessió no ha estat amb nosaltres i, probablement, l'última vegada que han après alguna cosa ho han fet conservant elements del concepte tradicional magistral d'ensenyament. El nostre sistema educatiu parteix de la necessitat d'una figura que representi l'ostentació del coneixement i aquesta relació acostuma a generar rols de poder que dificulten el procés d'aprenentatge i ens fan, als estudiants, subjectes passius. Per tant, com que no hi estem acostumats -ni nosaltres ni els usuaris- dedicarem la primera sessió a comprendre quines eines necessitem per aprendre sense mestres.</p> <p>Emoció</p> <p>És per això que començarem la sessió distribuint l'aula amb cadires mirant a una pissarra, adequant l'espai a l'aula tradicional magistral, i algú -encara per determinar- farà veure que exerceix, precisament, com una figura amb un rol com el que volem evitar.</p> <p>Quan aquesta figura hagi fet la seva participació pactada amb els artistes educatius, serà substituïda per un ordinador, que estarà controlat per un dels artistes educatius i començarà a reproduir certs estímuls prèviament confeccionats.</p> <p>Reflexió</p>

	<p>El conjunt dels estímuls convidaran als usuaris a respondre la següent pregunta: necessito algú que m'ensenyi? Amb la reflexió que hi haurà al darrera pretenem que tothom es replentegi si es pot aprendre entre iguals i, per tant, si és necessària una figura més sàvia, o no, sobretot tenint en compte que actualment la informació és accessible per a tothom.</p> <p>Com que serà la primera vegada, haurem d'explicar com funcionen els espais de reflexió individual (semblant a una pausa però amb intencionalitat). És un moment d'estar a soles, amb la nostra consciència i tot el que ens passa pel cap. D'intentar desxifrar com ens sentim i per què. De poder transformar aquests pensaments en reflexions nítides i poder compartir-les. És una acció similar a la d'anar a dormir: es tancaran els llums i els ulls, eliminarem els estímuls sensorials i estarem en silenci en un racó íntim i còmode.</p> <p>Posada en comú</p> <p>Seguint amb els recursos dels estímuls projectats, convidarem als usuaris a que posin en comú allò reflexionat i que ho facin a través de l'autoconeixença, l'autoestima i la confiança. Es seguirà una dinàmica activa perquè abans de compartir les idees, els pensaments i les emocions, cadascú prengui consciència de la seva posició social.</p> <p>Tancament</p> <p>Hem de procurar que les cures interpersonals estiguin sempre actives, ja que mai sabem què pot succeir a nivell emocional quan algú evoca el seu pensament a quan feia d'educand.</p> <p>Per concloure la sessió, i sempre tenint en compte el progrés autònom de l'equip IURer, demanarem que es comparteixi un espai d'avaluació, encara que no es mencioni explícitament aquesta paraula, a través del qual pretenem accedir a la reflexió metacognitiva de cada usuari en favor de la millora del seu procés en aquesta sessió.</p>
--	--

	Després d'això, algun dels usuaris hauran de gravar-se en vídeo, a través d'una càmera que hi haurà en la mateixa aula, exposant el que consideri en aquell moment, de manera totalment lliure. El recull d'aquestes aportacions ens servirà per conèixer com es comporta, què reflexiona i què atrau de IUR als seus usuaris.
Avaluació	Cadascun dels recursos que són intrínsecs a la metodologia IUR ens permetran avaluar en condicions la sessió, des de les dues figures d'artistes educatius -una interna i l'altra externa però les dues amb possibilitats d'observació-, fins a les gravacions audiovisuals.

Sessió 2 - El principi de tot això	
Espai	Aula E-063 Facultat de Ciències Econòmiques UdG
Material	9 motxilles IUR
	9 llibretes
	9 bolígrafs
	Material per dibuixar i pintar
	Material per enganxar
	Fulls DIN-A4
	1 cronòmetre
	1 ordinador
	9 cadires
	1 càmera de vídeo
Temporalitat	2 hores
Continguts	Autoconcepte
	Gestió emocional
	Xarxes socials
	Consum
	Transformació social
	Creativitat

<p>Objectius</p>	<p>Reflexionar sobre nosaltres mateixes</p>
	<p>Prendre decisions</p>
	<p>Estimular la creativitat</p>
<p>Desenvolupament</p>	<p>Connexió amb sessió prèvia</p> <p>Segons allò previst, la sessió anterior s'ha pogut tancar abans de finalitzar-la. És important, però, que si no ha pogut ser així, ho tinguem en compte i enllacem ambdues sessions. Les dues tracten aspectes del desenvolupament personal i, per tant, trobar-ne un nexa no és difícil. No obstant això, com veure a continuació, al començar amb la sessió es menciona allò succeït en l'anterior.</p> <p>Emoció</p> <p>Els citarem a una hora concreta a la sala E063 (Montilivi). Es trobaran la porta oberta i nosaltres estarem infiltrats entre els estudiants per assegurar que tot segueix el pla establert. A dins, amb les llums apagades, hi trobaran un portàtil a través del qual ens comunicarem amb ells. El primer que hauran de fer serà començar a veure el primer vídeo-missatge de presentació. I quan acabi el vídeo ja tindran la primera activitat / prova a superar.</p> <p>*Benvingudes a IUR.*</p> <p>(llegeixen les usuàries) Som les seleccionades per a participar en el primer grup de pensament crític i transformació social. Com veiem, a cada cadira hi ha el nom d'alguna de nosaltres. Ens preguntarem, com és que no hi ha ningú que ens expliqui res... potser al principi es fa difícil aprendre sense un mestre però l'objectiu és que entre nosaltres anem construint i compartint aprenentatges. El que passarà les pròximes setmanes serà únic. Tot i que ara és un misteri, a poc a poc hi trobarem el sentit. No oblideu que sou dins l'Experiència de Viure Sense Límits. El significat de IUR molt poques persones l'han descobert. Però en qualsevol cas, aquí les úniques fronteres que hi trobarem seran les de la ment, per tant anem a tombar-les. Som-hi! Hem de trobar un nom pel grup. I per fer-ho, primer dedicarem una estona a conèixer qui som.</p>

Al damunt de la taula hi trobareu les vostres pertinences. Es tracta de motxilles IUR. D'ara endavant, aquesta 'motxilla' us acompanyarà. A dins hi ha poca cosa, però l'anirem omplint d'aprenentatges i records. Per ara, utilitzarem la llibreta. A la primera pàgina hi ha la silueta de la vostra ànima. Quines paraules us venen al cap quan penseu amb vosaltres mateixes? Associeu una paraula a alguna part de la silueta. Teniu 2 minuts per escollir 3 paraules que us defineixin. El temps comença ara. (que comenci quan acabi de llegir)

Cronòmetre amb 2 minuts de temps.

Han de definir-se amb 3 paraules i situar-les en alguna part del cos /silueta que apareix a la pàgina. Un cop passats els tres minuts, hauran de deixar les llibretes. Què en penseu? Creieu que encaixa el que heu dit amb el que pensen de vosaltres? Ens sentim còmodes fent aquest exercici? Dediquem prou temps a conèixer-nos nosaltres mateixes?

A continuació lliguem l'activitat amb preguntes que apel·len a l'emoció encara que també a la reflexió que fan referència a les etiquetes. Són necessàries? Ens cal posar nom a les coses? I a les persones? Quin nom ha de tenir el nostre grup? Com ens volem donar a conèixer? Ha de ser amb lletres? Al voltant de la sala hi trobareu (X nombre de) marques o logotips que representen empreses que probablement totes coneixeu. I el mateix nombre de marques que poques de vosaltres haureu vist abans. Agrupeu-les totes i proveu de classificar-les en dos grups: les que coneixeu i les que no. Què creieu que diferencia aquestes empreses?

A través de Pam a Pam busquem empreses del mateix sector que les grans empreses que coneixem: La Caixa vs Fiare, Endesa vs SomEnergia, sector roba, sector alimentari... Es tracta que trobin un nombre concret d'empreses tradicionals i capitalistes i el mateix nombre d'empreses que d'alguna manera (pam a pam) contribueixen amb l'ESS. Així apareixerà el primer concepte d'ESS.

A partir d'aquí, els convidem a resoldre el següent repte: Hem de trobar una etiqueta que ens representi de forma inclusiva i equitativa a cadascuna de nosaltres (nom com a grup).

A continuació trobareu tota una sèrie d'emoticones. Seleccionen-ne 3 que us representin.

Al damunt de la taula hi trobaran un gran full en blanc per fer el mural col·lectiu Mari d'Estònia que va rotant cada X temps i cadascú pinta una part. Al final queda una obra d'art. Això juntament amb els emojis, ha de servir per trobar una manera de representar el grup. I ja tindrem el primer 'nom' (visual).

Mireu-vos bé el mural i proveu de recordar el que heu dibuixat. Que no se us oblidin els vostres traços, les parts que us representen. Ara deixem el mural i començarem la reflexió individual.

Reflexió

Qui sóc jo?

Aquesta serà la frase per encetar la reflexió individual. Tan sols tindrem la llibreta IURer i un boli al costat.

Des del pc donarem instruccions a través d'una gravació de veu. Les convidarem a trobar el seu espai de reflexió, a trobar una posició còmode i a destinar els primers minuts a connectar amb el cos. Com es connecta amb el cos? Doncs intentant passar amb la ment per cada part del cos des dels peus fins arribar al cap. Un cop allà les idees floten i les haurem d'aterrar. Avui és un dia especial i que sigueu aquí en té part de la culpa. Hem parlat de moltes coses i a vegades se'ns escapen volant. Us heu hagut de preguntar qui sou vosaltres, us heu hagut d'expressar. Dedicar uns segons a fer la següent reflexió: recordes quan eres petita i et preguntaven què volies ser de gran? Què significava per a tu aquella professió, aquella resposta? Encara tens la mateixa voluntat? Per què? Què diries que ets ara mateix? I, si et tornessin a fer la mateixa pregunta, què t'agradaria ser d'aquí a deu anys? Totes aquestes preguntes aniran

	<p>apareixent amb un impàs de temps considerable. Deixarem uns minuts per acabar de reflexionar i uns minuts més perquè anotin de la manera vulgui a la llibreta una conclusió o el que passés pel cap. I, recordeu, no hi ha límits.</p> <p>Posada en comú</p> <p>Tornem a les nostres posicions inicials. Com us sentiu? Tenim ganes d'expressar-nos? De compartir alguna reflexió? Heu identificat algun límit? Alguna barrera que haguem de tombar?</p> <p>Tancament</p> <p>Cada dia, haurem de gravar-nos durant 30 segons i expressar el que sentim, el que hem fet, el que vulguem comunicar... Ens podrem gravar de forma individual o agafar aquest aparell i endur-nos-el a casa durant uns dies.</p> <p>A partir d'ara, per a la pròxima sessió, podem aplicar tot el que hem après. Hem reflexionat sobre qui som. Hem descobert alternatives al mercat tradicional capitalista. També ho podem representar amb un objecte personal. Per a la pròxima sessió ompliu la motxilla amb algun d'aquests objectes que han marcat a la vostra vida. Penseu que ens l'emportarem a la lluna. No oblideu la motxilla que us acompanyarà al llarg d'aquest viatge.</p>
Avaluació	Cadascun dels recursos que són intrínsecs a la metodologia IUR ens permetran avaluar en condicions la sessió, des de les dues figures d'artistes educatius -una interna i l'altra externa però les dues amb possibilitats d'observació-, fins a les gravacions audiovisuals.